

U S T A W A

z dnia 9 listopada 2000 r.

o repatriacji

Opracowano na podstawie: t.j. Dz. U. z 2014 r. poz. 1392, z 2015 r. poz. 1274, z 2017 r. poz. 60, 858, 2282, z 2018 r. poz. 138.

W poczuciu głębokiej więzi z Polakami – potomkami dawnej Rzeczypospolitej, ofiarami komunistycznego terroru, przemocą zmuszonymi do opuszczenia ziemi przodków, osiedlonymi wbrew własnej woli na najtrudniejszych do zamieszkania obszarach byłego Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich; pozbawionymi możliwości powrotu do Polski, prześladowanymi z powodu swojego pochodzenia oraz przywiązania do wiary, tradycji i umiłowania wolności, skazanymi na pracę w nieludzkich warunkach, głód, choroby i częstokroć na fizyczne wyniszczenie; którzy, mimo wszelkich przeciwności, nigdy nie wyrzekli się Polski, jej tradycji i kultury, a miłość i przywiązanie do Ojczyzny przekazali swoim potomkom – pragnąc zadośćuczynić za doznawane przez zesłańców krzywdy, uznając, że powinnością Państwa Polskiego jest umożliwienie repatriacji rodakom, którzy pozostali na Wschodzie,

postanawia się, co następuje:

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1. 1. Ustawa określa zasady nabywania obywatelstwa polskiego w drodze repatriacji, prawa repatrianta, a także zasady i tryb udzielania pomocy repatriantom i członkom ich rodzin.

2. Repatriantem jest osoba, która przybyła do Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie wizy krajowej wydanej w celu repatriacji z zamiarem osiedlenia się na stałe.

Art. 1a. Ilekroć w przepisach ustawy jest mowa o:

- 1) kandydacie na repatrianta – oznacza to osobę polskiego pochodzenia, wobec której konsul wydał decyzję o zakwalifikowaniu do wydania wizy krajowej w celu repatriacji albo – w przypadku osoby, która złożyła wniosek o wydanie

wizy krajowej w celu repatriacji przed dniem 1 maja 2017 r. – decyzję o przyrzeczeniu wydania takiej wizy;

- 2) najbliższej rodzinie repatrianta – oznacza to małżonka repatrianta i małoletnie dziecko lub dzieci pozostające pod władzą rodzicielską co najmniej jednego z rodziców, którzy przybyli do Rzeczypospolitej Polskiej razem z repatriantem.

Art. 2. (uchylony)

Art. 3. 1. O ile przepisy ustawy nie stanowią inaczej, do postępowania w sprawach uregulowanych w ustawie stosuje się przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego, z zastrzeżeniem ust. 2.

2. Do postępowań w sprawach uregulowanych w ustawie, należących do właściwości konsułów, stosuje się przepisy ustawy z dnia 25 czerwca 2015 r. – Prawo konsularne (Dz. U. poz. 1274, z 2016 r. poz. 1579 oraz z 2017 r. poz. 132, 813 i 858).

Rozdział 1a

Pełnomocnik Rządu do Spraw Repatriacji i Rada do Spraw Repatriacji

Art. 3a. Funkcję Pełnomocnika Rządu do Spraw Repatriacji, zwanego dalej „Pełnomocnikiem”, pełni sekretarz lub podsekretarz stanu w urzędzie obsługującym ministra właściwego do spraw wewnętrznych, powoływany i odwoływany przez Prezesa Rady Ministrów, na wniosek ministra właściwego do spraw wewnętrznych.

Art. 3b. 1. Do zadań Pełnomocnika należy w szczególności:

- 1) wydawanie decyzji w sprawie:
  - a) przyznania kandydatowi na repatrianta miejsca w ośrodku adaptacyjnym dla repatriantów, zwanym dalej „ośrodkiem”,
  - b) przedłużenia pobytu repatrianta w ośrodku,
  - c) pozbawienia miejsca w ośrodku repatrianta, który uporczywie narusza obowiązki określone w regulaminie organizacyjno-porządkowym;
  - d) (uchylona)
- 2) koordynowanie działań na rzecz pomocy repatriantom i członkom ich rodzin;
- 3) powierzanie prowadzenia ośrodków organizacjom społecznym, stowarzyszeniom lub osobom prawnym;
- 4) sprawowanie nadzoru nad działalnością ośrodków;

- 5) prowadzenie ewidencji, o których mowa w art. 29 ust. 1 i art. 30 ust. 1, oraz rejestru, o którym mowa w art. 33 ust. 3;
- 6) analizowanie rynku pracy pod względem możliwości zatrudnienia repatriantów;
- 7) zajmowanie stanowiska wobec projektów aktów prawnych w zakresie repatriacji;
- 8) składanie do wiadomości Rady Ministrów corocznego sprawozdania z realizacji ustawy, w którym przedstawia się, w szczególności:
  - a) liczbę osób, które przybyły do Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie wizy krajowej w celu repatriacji w danym roku,
  - b) wykaz ośrodków oraz liczbę osób w nich przebywających,
  - c) ocenę realizacji zadań przez dany ośrodek,
  - d) wykaz zadań zrealizowanych przez Pełnomocnika,
  - e) kwotę środków wydatkowanych na realizację procesu repatriacji, w tym wysokość kwoty pomocy udzielonej repatriantom, o której mowa w art. 17 ust. 1 i art. 17b ust. 1;
- 9) zamieszczanie informacji o działalności Pełnomocnika i Rady do Spraw Repatriacji oraz o powołaniu i odwołaniu jej członków i przewodniczącego w Biuletynie Informacji Publicznej – na stronach podmiotowych urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw wewnętrznych.

2. Sprawozdanie, o którym mowa w ust. 1 pkt 8, Pełnomocnik przedkłada w terminie do dnia 31 marca roku następującego po roku, w którym sprawozdanie jest sporządzane.

3. Od decyzji Pełnomocnika wydawanych w pierwszej instancji przysługuje wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy przez ten sam organ.

Art. 3c. 1. Pełnomocnik, wydając decyzję w sprawie przyznania miejsca w ośrodku kandydatowi na repatrianta, bierze pod uwagę czas oczekiwania na wydanie wizy krajowej w celu repatriacji osób ujętych w ewidencji osób ubiegających się o wydanie wizy krajowej w celu repatriacji, które nie posiadają warunków do osiedlenia się w Rzeczypospolitej Polskiej.

1a. Decyzja, o której mowa w ust. 1, obejmuje również członków najbliższej rodziny repatrianta, którzy złożyli wnioski o udzielenie zezwolenia na pobyt stały zgodnie z art. 12d ust. 3. Przepisy ust. 2 i 3 stosuje się odpowiednio.

1b. Pełnomocnik wydaje decyzję w sprawie przyznania miejsca w ośrodku po przedstawieniu przez konsula wyrażonej na piśmie zgody osób, o których mowa w ust. 1 i 1a, na umieszczenie w ośrodku. W przypadku osoby małoletniej lub ubezwłasnowolnionej całkowicie zgodę wyraża jej rodzic lub opiekun prawny.

2. W decyzji, o której mowa w ust. 1, Pełnomocnik wskazuje ośrodek, termin umieszczenia repatrianta w ośrodku oraz okres jego pobytu w ośrodku, nie dłuższy jednak niż 90 dni.

3. Pełnomocnik, na uzasadniony wniosek repatrianta, może wydać decyzję o przedłużeniu jego pobytu w ośrodku o kolejne 90 dni, w szczególności w przypadku gdy repatriant obowiązany do opuszczenia ośrodka:

- 1) nie podjął pracy zarobkowej z przyczyn od siebie niezależnych lub
- 2) nie posiada nowego miejsca zamieszkania.

4. Pełnomocnik wydaje decyzję, o której mowa w ust. 1, w terminie nie dłuższym niż 3 lata od dnia wydania przez konsula decyzji o zakwalifikowaniu do wydania wizy krajowej w celu repatriacji.

5. W przypadku braku wolnych miejsc w ośrodku termin, o którym mowa w ust. 4, może być przedłużony przez Pełnomocnika, w drodze decyzji, na okres nie dłuższy niż 2 lata.

Art. 3d. 1. Właściwe organy administracji rządowej są obowiązane do współpracy z Pełnomocnikiem i udzielania mu pomocy, w szczególności przez udostępnianie mu informacji i dokumentów niezbędnych do realizacji jego zadań.

2. Pełnomocnik, w celu właściwej realizacji powierzonych mu zadań, współpracuje z organami jednostek samorządu terytorialnego i organizacjami pozarządowymi.

Art. 3e. 1. Wojewoda koordynuje proces repatriacji na terenie województwa we współpracy z Pełnomocnikiem.

2. Do zadań wojewody należy w szczególności:

- 1) nadzorowanie realizacji zadań w zakresie repatriacji na terenie województwa;
- 2) koordynowanie działań na rzecz adaptacji i integracji repatriantów na terenie województwa;
- 3) współpraca z organizacjami pozarządowymi w zakresie repatriacji.

Art. 3f. 1. Organem opiniodawczo-doradczym Pełnomocnika jest Rada do Spraw Repatriacji, zwana dalej „Radą”.

2. Do zadań Rady należy:

- 1) zgłaszanie propozycji w zakresie usprawnienia organizacji procesu repatriacji;
- 2) zajmowanie stanowiska wobec projektów aktów prawnych w zakresie repatriacji;
- 3) wyrażanie, na wniosek Pełnomocnika, opinii we wszystkich sprawach z zakresu repatriacji.

3. Rada składa się z 5 członków powoływanych przez Prezesa Rady Ministrów na wniosek Pełnomocnika spośród osób wyróżniających się wiedzą i doświadczeniem w zakresie repatriacji.

4. Pełnomocnik składa wniosek, o którym mowa w ust. 3, w terminie:

- 1) 30 dni przed upływem kadencji członka Rady;
- 2) 30 dni po dniu ustania członkostwa, o którym mowa w ust. 6.

5. Kadencja Rady trwa 5 lat.

6. Członkostwo w Radzie ustaje z chwilą:

- 1) odwołania przez Prezesa Rady Ministrów;
- 2) złożenia rezygnacji;
- 3) śmierci;
- 4) skazania prawomocnym wyrokiem sądu za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe;
- 5) utraty zdolności do czynności prawnych;
- 6) pozbawienia praw publicznych.

7. W przypadku ustania członkostwa w Radzie jej skład uzupełnia się na okres do końca kadencji w sposób określony w ust. 3.

8. Pełnomocnik wyznacza przewodniczącego oraz wiceprzewodniczącego Rady spośród członków Rady na pierwszym jej posiedzeniu.

9. Przewodniczący Rady organizuje prace Rady i kieruje jej pracami, w szczególności:

- 1) ustala plan pracy Rady;
- 2) zwołuje posiedzenia Rady;
- 3) reprezentuje Radę przed innymi organami i instytucjami;
- 4) wyznacza członkom Rady zadania związane z działalnością Rady;

- 5) może powoływać zespoły tematyczne lub grupy robocze do opracowywania zagadnień oraz przeprowadzania analiz problemów wynikających z działalności Rady;
- 6) może zapraszać do udziału w pracach Rady przedstawicieli urzędów administracji publicznej.

10. Wiceprzewodniczący Rady wykonuje zadania przewodniczącego Rady w razie jego nieobecności.

11. Po upływie kadencji Rady dotychczasowy przewodniczący Rady pełni swoje obowiązki do czasu powołania nowego przewodniczącego Rady.

12. Członkowie Rady otrzymują wynagrodzenie za udział w pracach Rady i realizację jej zadań, diety, a także zwrot kosztów podróży i zakwaterowania na zasadach określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 77⁵ § 2 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz. U. z 2016 r. poz. 1666, 2138 i 2255 oraz z 2017 r. poz. 60).

13. Obsługę finansową oraz kancelaryjno-biurową Rady zapewnia urząd obsługujący ministra właściwego do spraw wewnętrznych.

14. Tryb pracy Rady jest określony w regulaminie przyjętym w drodze zarządzenia Pełnomocnika.

15. Prezes Rady Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, wysokość wynagrodzenia przewodniczącego i wiceprzewodniczącego Rady oraz jej pozostałych członków w wysokości nie wyższej niż jednokrotność przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku w czwartym kwartale roku poprzedniego, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego, uwzględniając zakres i warunki wykonywanych zadań.

Rozdział 2

Nabycie obywatelstwa polskiego w drodze repatriacji

Art. 4. Osoba przybywająca do Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie wizy krajowej w celu repatriacji nabywa obywatelstwo polskie z mocy prawa z dniem przekroczenia granicy Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 5. 1. Za osobę polskiego pochodzenia, w rozumieniu niniejszej ustawy, uznaje się osobę deklarującą narodowość polską i spełniającą łącznie następujące warunki:

- 1) co najmniej jedno z jej rodziców lub dziadków albo dwoje pradziadków było narodowości polskiej;
- 2) wykaże ona swój związek z polskością.

2. (uchylony)

3. Warunek określony w ust. 1 pkt 1 uważa się za spełniony, jeżeli co najmniej jedno z rodziców lub dziadków albo dwoje pradziadków wnioskodawcy potwierdziło swoją przynależność do Narodu Polskiego przez, w szczególności, pielęgnowanie polskich tradycji i zwyczajów.

4. Decyzję w sprawie stwierdzenia polskiego pochodzenia wydaje konsul na podstawie wniosku osoby ubiegającej się o wydanie wizy krajowej w celu repatriacji albo ubiegającej się o uznanie za repatrianta.

4a. (uchylony)

5. Organem wyższego stopnia w rozumieniu Kodeksu postępowania administracyjnego w sprawach o stwierdzenie polskiego pochodzenia jest minister właściwy do spraw wewnętrznych.

Art. 6. 1. Dowodami potwierdzającymi polskie pochodzenie mogą być dokumenty, wydane przez polskie władze państwowe lub kościelne, a także przez władze byłego Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich, dotyczące wnioskodawcy lub jego rodziców, dziadków lub pradziadków, a w szczególności:

- 1) polskie dokumenty tożsamości;
- 2) akty stanu cywilnego lub ich odpisy albo metryki chrztu poświadczające związek z polskością;
- 3) dokumenty potwierdzające odbycie służby wojskowej w Wojsku Polskim, zawierające wpis informujący o narodowości polskiej;
- 4) dokumenty potwierdzające fakt deportacji lub uwięzienia, zawierające wpis informujący o narodowości polskiej;
- 5) dokumenty tożsamości lub inne dokumenty urzędowe zawierające wpis informujący o narodowości polskiej.

2. Dowodami potwierdzającymi polskie pochodzenie mogą być również inne dokumenty, a w szczególności:

- 1) o rehabilitacji osoby deportowanej, zawierające wpis informujący o jej narodowości polskiej;
- 2) potwierdzające prześladowanie osoby ze względu na jej polskie pochodzenie.

3. Konsul zwraca wnioskodawcy przekazane przez niego oryginały dokumentów, o których mowa w ust. 1 i 2, z wyjątkiem zagranicznych dokumentów umożliwiających sporządzenie polskiego aktu stanu cywilnego.

Art. 7. 1. W drodze repatriacji nabywa obywatelstwo polskie również małoletni pozostający pod władzą rodzicielską repatrianta. Jednakże w przypadku, gdy repatriantem jest tylko jedno z rodziców, małoletni nabywa obywatelstwo polskie jedynie za zgodą drugiego z rodziców, wyrażoną w oświadczeniu złożonym przed konsulem.

2. Małoletni pozostający pod opieką nabywa obywatelstwo polskie w drodze repatriacji, jeżeli dokona jej za zgodą opiekuna wyrażoną w oświadczeniu złożonym przed konsulem.

3. Nabycie obywatelstwa polskiego na podstawie ust. 1 i 2 przez małoletniego, który ukończył 16 lat, może nastąpić jedynie za jego zgodą.

Art. 8. (uchylony)

Art. 9. 1. Wiza krajowa w celu repatriacji może być wydana osobie, która spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) jest polskiego pochodzenia;
- 2) (uchylony)
- 3) przed dniem wejścia w życie ustawy zamieszkiwała na stałe na terytorium obecnych Republiki Armenii, Republiki Azerbejdżanu, Gruzji, Republiki Kazachstanu, Republiki Kirgiskiej, Republiki Tadżykistanu, Turkmenistanu, Republiki Uzbekistanu albo azjatyckiej części Federacji Rosyjskiej.

2. (uchylony)

3. Wiza krajowa w celu repatriacji może być wydana małżonkowi i zstępnym do czwartego stopnia osoby, o której mowa w ust. 1, jeżeli zamierzają przybyć do Rzeczypospolitej Polskiej z osobą, o której mowa w ust. 1, z zamiarem osiedlenia się na stałe.

4. Wiza krajowa w celu repatriacji może być wydana małżonkowi zstępnego, o którym mowa w ust. 3, jeżeli zamierza z nim przybyć do Rzeczypospolitej Polskiej z zamiarem osiedlenia się na stałe.

Art. 10. 1. Rada Ministrów może określić, w drodze rozporządzenia:

- 1) państwa lub części państw inne niż wymienione w art. 9 ust. 1 pkt 3, których obywatele polskiego pochodzenia mogą ubiegać się o wydanie wizen krajowej w celu repatriacji;
- 2) termin na złożenie wniosku o wydanie wizen krajowej w celu repatriacji przez osoby polskiego pochodzenia, do których rozporządzenie będzie miało zastosowanie, uwzględniając potrzebę zapewnienia tym osobom sprawnego postępowania w sprawie repatriacji.

2. Rada Ministrów, wydając rozporządzenie, o którym mowa w ust. 1, ma na celu zapewnienie możliwości repatriacji osobom polskiego pochodzenia, które:

- 1) są dyskryminowane ze względów religijnych, narodowościowych lub politycznych lub
- 2) z uwagi na sytuację panującą w kraju zamieszkania lub jego części są narażone na utratę życia lub zdrowia.

Art. 10a. Wydania wizen krajowej w celu repatriacji odmawia się osobie, jeżeli:

- 1) utraciła obywatelstwo polskie nabyte w drodze repatriacji lub
- 2) repatriowała się z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej albo Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej na podstawie umów repatriacyjnych zawartych w latach 1944–1957 przez Rzeczpospolitą Polską albo przez Polską Rzeczpospolitą Ludową z Białoruską Socjalistyczną Republiką Radziecką, Ukraińską Socjalistyczną Republiką Radziecką, Litewską Socjalistyczną Republiką Radziecką lub Związkiem Socjalistycznych Republik Radzieckich do jednego z państw będących stroną tych umów, lub
- 3) w czasie pobytu poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej działała na szkodę podstawowych interesów Rzeczypospolitej Polskiej, lub
- 4) uczestniczyła lub uczestniczy w łamaniu praw człowieka, lub
- 5) jej dane znajdują się w Systemie Informacyjnym Schengen do celów odmowy wjazdu, lub

- 6) wymagają tego względy obronności lub bezpieczeństwa państwa lub ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego, lub
- 7) obowiązuje wpis danych osoby do wykazu cudzoziemców, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest niepożądany.

Art. 10b. 1. Osoba ubiegająca się o wydanie wizy krajowej w celu repatriacji składa osobiście wniosek o jej wydanie do konsula.

2. W szczególnych przypadkach, uzasadnionych osobistą sytuacją osoby, o której mowa w ust. 1, konsul może odstąpić od wymogu osobistego złożenia wniosku, o którym mowa w ust. 1.

3. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, składa się na formularzu, który zawiera:

- 1) następujące dane i informacje dotyczące wnioskodawcy:
  - a) imię (imiona) i nazwisko,
  - b) nazwisko rodowe, nazwiska wcześniej używane,
  - c) imię i nazwisko rodowe ojca, nazwiska wcześniej używane,
  - d) imię i nazwisko rodowe matki, nazwiska wcześniej używane,
  - e) datę urodzenia,
  - f) płeć,
  - g) miejsce i kraj urodzenia,
  - h) miejsce zamieszkania,
  - i) obywatelstwo, inne posiadane obywatelstwa,
  - j) narodowość, pochodzenie,
  - k) stan cywilny,
  - l) dane dotyczące dokumentu tożsamości oraz dokumentu podróży,
  - m) informacje o karalności,
  - n) stosunek do służby wojskowej,
  - o) informację o pobytach na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
  - p) informację o osobach wspólnie z nim przybywających na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
  - q) informację o przewidywanych warunkach do osiedlenia się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
  - r) informację o wykształceniu i kwalifikacjach zawodowych;
- 2) informacje dotyczące miejsca zamieszkania na terytorium, o którym mowa w art. 9 ust. 1 pkt 3;

- 3) dane, o których mowa w pkt 1 lit. a–g, i oraz j, dotyczące rodziców (opiekunów prawnych) wnioskodawcy;
- 4) dane, o których mowa w pkt 1 lit. a, b, e–h oraz j, dotyczące dziadków wnioskodawcy, o ile są mu znane;
- 5) dane, o których mowa w pkt 1 lit. a, b, e–h oraz j, dotyczące pradziadków wnioskodawcy, o ile są mu znane.

4. Do wniosku, o którym mowa w ust. 1, dołącza się:

- 1) życiorys wnioskodawcy;
- 2) aktualne fotografie wnioskodawcy;
- 3) odpis aktu urodzenia wnioskodawcy;
- 4) dokumenty poświadczające aktualny stan cywilny wnioskodawcy;
- 5) dokumenty potwierdzające miejsce stałego zamieszkania na terytorium, o którym mowa w art. 9 ust. 1 pkt 3;
- 6) dokumenty, o których mowa w art. 6;
- 7) inne dokumenty potwierdzające okoliczności wymienione we wniosku;
- 8) oświadczenie, pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań, że dane zawarte we wniosku są prawdziwe.

5. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, w imieniu osoby małoletniej lub ubezwłasnowolnionej całkowicie składają jej rodzice lub opiekunowie prawni albo jedno z rodziców lub jeden z opiekunów prawnych.

6. Do wniosku, o którym mowa w ust. 1, składanego w imieniu osoby małoletniej, dołącza się dokumenty, o których mowa w ust. 4 pkt 1–3 i pkt 5–7, w zakresie wymaganym dla rodziców osoby małoletniej.

7. Jeżeli wniosek, o którym mowa w ust. 1, zawiera braki formalne, konsul wzywa do jego uzupełnienia w terminie 30 dni od dnia doręczenia wezwania, pod rygorem pozostawienia wniosku bez rozpoznania.

8. Minister właściwy do spraw zagranicznych w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, wzór formularza wniosku o wydanie wizy krajowej w celu repatriacji oraz liczbę fotografii dołączanych do wniosku i wymogi dotyczące tych fotografii, mając na uwadze potrzebę zapewnienia sprawności postępowania, kompletności danych i informacji przedstawianych we wniosku oraz z uwzględnieniem języka zrozumiałego dla wnioskodawcy.

Art. 11. 1. Osobie, która nie posiada zapewnionego w Rzeczypospolitej Polskiej lokalu mieszkalnego i utrzymania lub miejsca w ośrodku, a spełnia pozostałe warunki do uzyskania wizy krajowej w celu repatriacji, konsul wydaje decyzję o zakwalifikowaniu do wydania wizy krajowej w celu repatriacji.

2. Decyzję, o której mowa w ust. 1, minister właściwy do spraw wewnętrznych może uchylić, jeżeli:

- 1) osoba polskiego pochodzenia zostanie skazana w Rzeczypospolitej Polskiej prawomocnym wyrokiem sądu za przestępstwo umyślne na karę co najmniej roku pozbawienia wolności lub
- 2) osoba polskiego pochodzenia zostanie skazana poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej prawomocnym wyrokiem sądu za przestępstwo umyślne, będące zbrodnią w rozumieniu prawa polskiego, na karę co najmniej roku pozbawienia wolności, lub
- 3) dowody, na podstawie których ustalono istotne dla sprawy okoliczności faktyczne, okazały się fałszywe, lub
- 4) decyzja została wydana w wyniku przestępstwa, lub
- 5) wyjdą na jaw istotne dla sprawy nowe okoliczności faktyczne lub nowe dowody istniejące w dniu wydania decyzji, nieznanne organowi, który wydał decyzję, lub
- 6) dane osoby polskiego pochodzenia znajdują się w Systemie Informacyjnym Schengen do celów odmowy wjazdu, lub
- 7) wymagają tego względy obronności lub bezpieczeństwa państwa lub ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego, lub
- 8) obowiązuje wpis danych osoby polskiego pochodzenia do wykazu cudzoziemców, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest niepożądany.

3. Minister właściwy do spraw wewnętrznych uchyla decyzję, o której mowa w ust. 1, jeżeli ustali istnienie podstawy do stwierdzenia nieważności decyzji, określonej w Kodeksie postępowania administracyjnego.

Art. 12. 1. Konsul wydaje wizę krajową w celu repatriacji po przedstawieniu dowodu potwierdzającego posiadanie lub zapewnienie lokalu mieszkalnego i źródeł utrzymania w Rzeczypospolitej Polskiej albo zapewnienie miejsca w ośrodku, zwanych dalej „warunkami do osiedlenia się”.

2. Dowodem potwierdzającym posiadanie warunków do osiedlenia się jest dokument potwierdzający tytuł prawny do lokalu mieszkalnego na okres nie krótszy niż 12 miesięcy oraz oświadczenie o zatrudnieniu lub umowa o pracę na okres nie krótszy niż 12 miesięcy.

3. Dowodem potwierdzającym zapewnienie warunków do osiedlenia się jest:

- 1) decyzja Pełnomocnika w sprawie przyznania miejsca w ośrodku;
- 2) uchwała rady gminy zawierająca zobowiązanie do zapewnienia warunków do osiedlenia się przez okres nie krótszy niż 2 lata;
- 3) oświadczenie obywatela polskiego, osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej nieposiadającej osobowości prawnej, mających siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, zawierające zobowiązanie do zapewnienia warunków do osiedlenia się przez okres nie krótszy niż 2 lata.

4. Decyzja, uchwała oraz oświadczenie, o których mowa w ust. 3, zawierają w szczególności wskazanie ośrodka lub lokalu mieszkalnego oraz formy udostępnienia tego lokalu.

5. Oświadczenie obywatela polskiego, o którym mowa w ust. 3 pkt 3, może dotyczyć wyłącznie wstępnych, zstępnych lub rodzeństwa tej osoby.

6. Dowód potwierdzający posiadanie lub zapewnienie źródeł utrzymania w Rzeczypospolitej Polskiej nie jest wymagany w przypadku osób małoletnich oraz osób, którym przysługują uprawnienia emerytalne lub rentowe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 12a. Jeżeli dane objęte wnioskiem o wydanie wizy krajowej w celu repatriacji uległy zmianie w okresie między wydaniem decyzji o zakwalifikowaniu do jej wydania a dniem, w którym zostały spełnione przesłanki do wydania tej wizy, wnioskodawca jest obowiązany poinformować konsula o zmianie danych oraz przedstawić dokumenty potwierdzające te zmiany.

Art. 12b. 1. Wizę krajową w celu repatriacji lub decyzję o zakwalifikowaniu do wydania wizy krajowej w celu repatriacji wydaje albo odmawia jej wydania konsul właściwy ze względu na miejsce zamieszkania osoby ubiegającej się o jej wydanie po uzyskaniu zgody ministra właściwego do spraw wewnętrznych. Jeżeli przemawia za tym uzasadniony interes wnioskodawcy, minister właściwy do spraw zagranicznych może wyznaczyć innego konsula.

2. Przed wyrażeniem zgody, o której mowa w ust. 1, minister właściwy do spraw wewnętrznych zwraca się z wnioskiem do Komendanta Głównego Straży Granicznej, Komendanta Głównego Policji oraz Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, a w razie potrzeby także do Szefa Agencji Wywiadu, Prezesa Instytutu Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu lub wojewody o przekazanie danych i informacji o osobie ubiegającej się o wydanie wizy krajowej w celu repatriacji, mających znaczenie dla przeprowadzenia postępowania.

3. Organy, do których minister właściwy do spraw wewnętrznych zwrócił się o przekazanie informacji, w terminie 30 dni są obowiązane je udostępnić w zakresie niezbędnym do prowadzonego postępowania.

4. W szczególnie uzasadnionych przypadkach termin, o którym mowa w ust. 3, może być przedłużony do 3 miesięcy, o czym organ obowiązany do przekazania informacji zawiadamia na piśmie ministra właściwego do spraw wewnętrznych.

Art. 12c. 1. Osoba ubiegająca się o wydanie wizy krajowej w celu repatriacji, przedstawiając dowody potwierdzające posiadanie lub zapewnienie warunków do osiedlenia się, może zwrócić się do konsula z wnioskiem o sporządzenie polskiego aktu stanu cywilnego w rejestrze stanu cywilnego w jednym z trybów przewidzianych w ustawie z dnia 28 listopada 2014 r. – Prawo o aktach stanu cywilnego (Dz. U. z 2016 r. poz. 2064).

2. Do wniosku, o którym mowa w ust. 1, dołącza się zagraniczne dokumenty umożliwiające sporządzenie polskiego aktu stanu cywilnego.

3. Konsul przygotowuje dokumentację związaną z wnioskiem, o którym mowa w ust. 1, oraz dokonuje jej tłumaczenia na język polski lub poświadcza przedłożone tłumaczenie tej dokumentacji.

4. Konsul przekazuje wniosek oraz dokumenty, o których mowa w ust. 1 i 2, kierownikowi urzędu stanu cywilnego wybranemu przez osobę, o której mowa w ust. 1.

Art. 12d. 1. Małżonkowi repatrianta, który nie złożył wniosku o wydanie wizy krajowej w celu repatriacji na podstawie art. 9 ust. 3, a zamierza osiedlić się wspólnie z repatriantem na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, udziela się zezwolenia na pobyt stały.

2. W przypadku braku zgody, o której mowa w art. 7 ust. 1, zezwolenia na pobyt stały udziela się również małoletniemu dziecku pozostającemu pod władzą rodzicielską repatrianta oraz małoletniemu dziecku współmałżonka pozostającemu pod jego władzą rodzicielską.

3. Wniosek o udzielenie zezwolenia na pobyt stały małżonka, o którym mowa w ust. 1, oraz małoletniego dziecka, o którym mowa w ust. 2, dołącza się do wniosku o wydanie wizy krajowej w celu repatriacji.

4. Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców, zwany dalej „Szefem Urzędu”, udziela lub odmawia udzielenia zezwolenia na pobyt stały osobom, o których mowa w ust. 1 i 2.

5. Organem właściwym do wydania lub wymiany karty pobytu osobom, o których mowa w ust. 1 i 2, jest wojewoda właściwy ze względu na miejsce pobytu cudzoziemca.

6. Do udzielania zezwolenia na pobyt stały oraz do kart pobytu stosuje się przepisy działu VI oraz VII ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (Dz. U. z 2017 r. poz. 2206).

Art. 13. (uchylony)

Art. 14. (uchylony)

Art. 15. (uchylony)

Rozdział 3

Uznanie za repatrianta

Art. 16. 1. Za repatrianta może być uznana osoba, która spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) jest polskiego pochodzenia;
- 2) przed dniem wejścia w życie ustawy zamieszkiwała na stałe na terytorium, o którym mowa w art. 9 ust. 1 pkt 3;
- 3) nie zachodzą wobec niej okoliczności, o których mowa w art. 10a;
- 4) przebywała na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zezwolenia, o którym mowa w art. 144 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (Dz. U. z 2016 r. poz. 1990, 1948 i 2066 oraz z 2017 r. poz. 60 i 858), lub przysługującego jej w związku z odbywaniem studiów prawa pobytu, o którym

mowa w art. 16 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 14 lipca 2006 r. o wjeździe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pobycie oraz wyjeździe z tego terytorium obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej i członków ich rodzin (Dz. U. z 2014 r. poz. 1525, z 2015 r. poz. 1274 oraz z 2016 r. poz. 904);

- 5) złoży wniosek do wojewody w terminie 12 miesięcy od dnia ukończenia szkoły wyższej.

2. Za repatrianta może być także uznana osoba, która spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) jest polskiego pochodzenia;
- 2) przed dniem wejścia w życie ustawy zamieszkiwała na stałe na terytorium, o którym mowa w art. 9 ust. 1 pkt 3;
- 3) nie zachodzą wobec niej okoliczności, o których mowa w art. 10a;
- 4) przebywała na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zezwolenia na pobyt stały lub zezwolenia na osiedlenie się, lub prawa stałego pobytu;
- 5) posiada w Rzeczypospolitej Polskiej źródło utrzymania oraz tytuł prawny do zajmowania lokalu mieszkalnego.

2a. Za repatrianta może być uznana również osoba, która spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) uzyskała zezwolenie na pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jako małżonek repatrianta;
- 2) nie zachodzą wobec niej okoliczności, o których mowa w art. 10a;
- 3) posiada w Rzeczypospolitej Polskiej źródło utrzymania oraz tytuł prawny do zajmowania lokalu mieszkalnego.

3. Do warunku, o którym mowa w ust. 2 pkt 5 oraz ust. 2a pkt 3, przepis art. 12 ust. 6 stosuje się odpowiednio.

Art. 16a. 1. Decyzję w sprawie uznania za repatrianta wydaje wojewoda właściwy ze względu na zamierzone miejsce osiedlenia się osoby, o której mowa w art. 16 ust. 1, 2 lub 2a.

2. Decyzję w sprawie uznania za repatrianta wydaje się na wniosek, który składa się na formularzu, który zawiera:

- 1) następujące dane i informacje dotyczące wnioskodawcy:
  - a) imię (imiona) i nazwisko,
  - b) nazwisko rodowe, nazwiska wcześniej używane,

- c) imię i nazwisko rodowe ojca,
  - d) imię i nazwisko rodowe matki,
  - e) datę urodzenia,
  - f) płeć,
  - g) miejsce i kraj urodzenia,
  - h) miejsce zamieszkania za granicą,
  - i) stan cywilny,
  - j) obywatelstwo, inne posiadane obywatelstwa,
  - k) narodowość, pochodzenie,
  - l) adres zamieszkania,
  - m) informację o karalności,
  - n) numer PESEL, jeżeli został nadany;
- 2) dane i informacje, o których mowa w pkt 1, dotyczące małżonka wnioskodawcy;
  - 3) dane i informacje, o których mowa w pkt 1, dotyczące osób małoletnich pozostających pod władzą rodzicielską wnioskodawcy, jeżeli wniosek obejmuje takie osoby;
  - 4) informację na temat podstaw pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
  - 5) informację na temat posiadanego w Rzeczypospolitej Polskiej źródła utrzymania;
  - 6) informację na temat tytułu prawnego do lokalu mieszkalnego zajmowanego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
  - 7) oświadczenie złożone pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań, że dane zawarte we wniosku są prawdziwe;
  - 8) uzasadnienie.

3. Do wniosku, o którym mowa w ust. 2, dołącza się:

- 1) życiorys wnioskodawcy;
- 2) aktualne fotografie wnioskodawcy;
- 3) decyzję konsula o stwierdzeniu polskiego pochodzenia wnioskodawcy;
- 4) poświadczoną urzędowo kopię ważnego dokumentu potwierdzającego tożsamość i obywatelstwo wnioskodawcy;
- 5) odpis aktu urodzenia wnioskodawcy;
- 6) odpis aktu małżeństwa lub inny dokument określający stan cywilny wnioskodawcy;

- 7) poświadczoną urzędowo kopię karty pobytu wnioskodawcy;
- 8) dokumenty potwierdzające fakt zamieszkiwania przez wnioskodawcę na stałe przed dniem wejścia w życie ustawy na terytorium, o którym mowa w art. 9 ust. 1 pkt 3.

4. Osoba ubiegająca się o uznanie za repatrianta na podstawie art. 16 ust. 1 i 2, nieposiadająca decyzji konsula o stwierdzeniu jej polskiego pochodzenia dołącza do wniosku, o którym mowa w ust. 2, dokumenty, o których mowa w art. 6.

5. Wojewoda przekazuje dokumenty, o których mowa w art. 6, wraz z wnioskiem, o którym mowa w ust. 2, konsulowi właściwemu ze względu na ostatnie miejsce stałego zamieszkania za granicą osoby ubiegającej się o uznanie za repatrianta, w celu wydania decyzji w sprawie stwierdzenia jej polskiego pochodzenia.

6. Osoba, o której mowa w art. 16 ust. 1, dołącza do wniosku, o którym mowa w ust. 2, zaświadczenie, że pobierała naukę w szkole wyższej na podstawie przepisów o podejmowaniu i odbywaniu studiów przez osoby niebędące obywatelami polskimi, oraz odpis dyplomu.

7. Wniosek, o którym mowa w ust. 2, w imieniu osoby małoletniej lub ubezwłasnowolnionej całkowicie składają jej rodzice lub opiekunowie prawni albo jedno z rodziców lub jeden z opiekunów prawnych.

8. Do wniosku, o którym mowa w ust. 2, obejmującego osobę małoletnią, w przypadku gdy drugie z jej rodziców nie ubiega się o uznanie za repatrianta, dołącza się:

- 1) złożone przed konsulem pisemne oświadczenie drugiego z rodziców o wyrażeniu zgody na nabycie przez osobę małoletnią obywatelstwa polskiego albo
- 2) wyrok sądu pozbawiający władzy rodzicielskiej drugie z rodziców.

9. Do wniosku, o którym mowa w ust. 2, obejmującego osobę małoletnią pozostającą pod opieką dołącza się zgodę opiekuna wyrażoną w pisemnym oświadczeniu złożonym przed konsulem.

10. Oświadczenia, o których mowa w ust. 8 pkt 1 i ust. 9, mogą być złożone konsulowi za pośrednictwem wojewody.

11. Do wniosku, o którym mowa w ust. 2, obejmującego osobę małoletnią, która ukończyła 16 lat, dołącza się jej pisemne oświadczenie o wyrażeniu zgody na nabycie obywatelstwa polskiego.

12. Formularz wniosku, o którym mowa w ust. 2, wypełnia się w języku polskim.

13. Dokumenty sporządzone w języku obcym składa się wraz z ich tłumaczeniem na język polski sporządzonym lub poświadczonym przez tłumacza przysięgłego.

14. Jeżeli wniosek, o którym mowa w ust. 2, zawiera braki formalne, wojewoda wzywa do jego uzupełnienia w terminie 30 dni od dnia doręczenia wezwania, pod rygorem pozostawienia wniosku bez rozpoznania.

15. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) wzór formularza wniosku, o którym mowa w ust. 2;
- 2) liczbę fotografii dołączanych do wniosku i szczegółowe wymogi dotyczące tych fotografii;
- 3) wymogi formalne dotyczące dowodów dołączanych do wniosku.

16. W rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 15, minister właściwy do spraw wewnętrznych uwzględni potrzebę zapewnienia sprawności postępowania w sprawie o uznanie za repatrianta i możliwość skutecznej weryfikacji spełniania warunków uznania za repatrianta.

Art. 16b. 1. Przed wydaniem decyzji w sprawie uznania za repatrianta wojewoda zwraca się z wnioskiem do Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Szefa Agencji Wywiadu, a w razie potrzeby także do komendanta oddziału Straży Granicznej, komendanta wojewódzkiego (Stołecznego) Policji oraz Prezesa Instytutu Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu o przekazanie danych i informacji o osobie ubiegającej się o wydanie tej decyzji mających znaczenie dla prowadzonego postępowania.

2. Podmioty, do których wojewoda zwrócił się o przekazanie informacji, udostępniają je w terminie 30 dni od dnia otrzymania wniosku, w zakresie niezbędnym dla prowadzonego postępowania.

3. W szczególnie uzasadnionych przypadkach termin, o którym mowa w ust. 2, może być przedłużony do 90 dni, o czym podmiot obowiązany do przekazania informacji zawiadamia na piśmie wojewodę.

4. Wojewoda wydaje decyzję w sprawie uznania za repatrianta w terminie 30 dni od dnia uzyskania informacji od organów, o których mowa w ust. 1.

Art. 16c. 1. Osoba, o której mowa w art. 16 ust. 1, 2 lub 2a, będąca cudzoziemcem w dniu wydania decyzji o uznaniu za repatrianta nabywa obywatelstwo polskie z dniem wydania decyzji o uznaniu za repatrianta, jeżeli ta decyzja stała się ostateczna.

2. Po wydaniu decyzji o uznaniu za repatrianta przy ustalaniu prawa osoby, o której mowa w art. 16 ust. 1, 2 lub 2a, do świadczeń emerytalnych i rentowych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz ich wysokości okresy zatrudnienia za granicą uwzględnia się jako okresy składkowe.

Rozdział 4

Formy i tryb udzielania pomocy dla repatriantów

Art. 17. 1. Pełnomocnik udziela repatriantowi oraz członkom jego najbliższej rodziny, jednorazowo, w drodze decyzji, pomocy ze środków budżetu państwa na:

- 1) pokrycie kosztów przejazdu lub przelotu oraz przewozu mienia do Rzeczypospolitej Polskiej w wysokości dwukrotności ceny biletu kolejowego drugiej klasy od najbliższego miejsca zamieszkania repatrianta za granicę stacji kolejowej do miejsca osiedlenia się w Rzeczypospolitej Polskiej, na repatrianta i każdego członka najbliższej rodziny repatrianta;
- 2) zagospodarowanie i bieżące utrzymanie, w wysokości dwukrotnego przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w gospodarce narodowej, ogłaszanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”, w kwartale poprzedzającym dzień przyznania pomocy, na repatrianta i każdego członka najbliższej rodziny repatrianta;
- 3) pokrycie kosztów związanych z podjęciem w Rzeczypospolitej Polskiej nauki przez osobę małoletnią, podlegającą obowiązkowi szkolnemu w rozumieniu art. 35 ust. 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U.

z 2017 r. poz. 59), w wysokości przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia na każde dziecko.

2. Starosta właściwy ze względu na miejsce osiedlenia się repatrianta udziela repatriantowi, który poniósł koszty związane z remontem, adaptacją lub wyposażeniem lokalu mieszkalnego w miejscu osiedlenia się w Rzeczypospolitej Polskiej, na jego wniosek, w drodze decyzji, pomocy finansowej ze środków budżetu państwa na częściowe pokrycie poniesionych, udokumentowanych przez repatrianta kosztów, w wysokości do 6000 zł na repatrianta i każdego członka najbliższej rodziny repatrianta, prowadzącego wspólnie z nim gospodarstwo domowe.

3. (uchylony)

4. Pomocy, o której mowa w ust. 1 pkt 1, może udzielić konsul, jeżeli osoba, której wydano wizę krajową w celu repatriacji, nie posiada wystarczających środków na pokrycie kosztów podróży do Rzeczypospolitej Polskiej.

5. Kwota pomocy, o której mowa w ust. 2, ulega corocznie od dnia 1 stycznia podwyższeniu w stosunku do analogicznego okresu roku poprzedniego, przy zastosowaniu wskaźnika wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych w okresie pierwszych trzech kwartałów, ogłaszanego w komunikacie Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”, w terminie 15 dni po upływie trzeciego kwartału.

6. Kwotę stanowiącą równowartość pomocy, o której mowa w ust. 1 i 2, wypłaca starosta właściwy ze względu na miejsce osiedlenia się repatrianta.

7. Zadania starosty, o których mowa w ust. 2 i 6, są zadaniami zleconymi z zakresu administracji rządowej.

8. W przypadku, o którym mowa w ust. 4, kwotę stanowiącą równowartość pomocy, o której mowa w ust. 1 pkt 1, wypłaca konsul i informuje o tym Pełnomocnika.

Art. 17a. 1. Repatriant składa wniosek, o którym mowa w art. 17 ust. 2, do starosty, o którym mowa w art. 17 ust. 6, w terminie 2 lat od dnia nabycia przez repatrianta obywatelstwa polskiego.

2. Wniosek, o którym mowa w art. 17 ust. 2, obejmuje członków najbliższej rodziny repatrianta prowadzących z nim wspólnie gospodarstwo domowe.

3. Wniosek, o którym mowa w art. 17 ust. 2, składa się na formularzu, który zawiera następujące dane i informacje dotyczące wnioskodawcy:

- 1) imię (imiona) i nazwisko;
- 2) nazwisko rodowe;
- 3) imiona rodziców;
- 4) nazwisko rodowe matki;
- 5) datę urodzenia;
- 6) adres miejsca zamieszkania;
- 7) datę nabycia obywatelstwa polskiego w drodze repatriacji;
- 8) liczbę członków najbliższej rodziny repatrianta prowadzących wspólnie z nim gospodarstwo domowe;
- 9) imię, nazwisko, datę urodzenia, datę przybycia do Rzeczypospolitej Polskiej oraz stopień pokrewieństwa w stosunku do wnioskodawcy każdej z osób, o której mowa w pkt 8;
- 10) informację na temat wysokości i zakresu pomocy, o której mowa w art. 17 ust. 2, przyznanej dotychczas wnioskodawcy lub członkowi jego najbliższej rodziny objętemu wnioskiem, decyzją starosty, wydaną przed dniem złożenia wniosku;
- 11) uzasadnienie wniosku.

4. Do wniosku, o którym mowa w art. 17 ust. 2, dołącza się:

- 1) kopię dowodu osobistego wnioskodawcy, a jeżeli wnioskodawcą jest osoba małoletnia – kopię dowodu osobistego osoby, pod której opieką pozostaje;
- 2) dowód poniesienia kosztów, o których mowa w art. 17 ust. 2, a w przypadku osoby małoletniej, dowód poniesienia kosztów przez osobę, pod której opieką pozostaje;
- 3) kopię decyzji wojewody w sprawie potwierdzenia posiadania przez wnioskodawcę obywatelstwa polskiego;
- 4) dokument, z którego wynika tytuł prawny wnioskodawcy do lokalu mieszkalnego, o którym mowa w art. 17 ust. 2;
- 5) inne dokumenty potwierdzające okoliczności wymienione we wniosku;
- 6) oświadczenie, pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań, że dane i informacje zawarte we wniosku są prawdziwe.

5. Kwoty stanowiące równowartość pomocy, o której mowa w art. 17 ust. 1 i 2, wypłaca się w terminie 45 dni od dnia wydania decyzji w tej sprawie.

6. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, wzór formularza wniosku, o którym mowa w art. 17 ust. 2, mając na uwadze potrzebę

zapewnienia sprawności postępowania o przyznanie pomocy oraz kompletności danych przedstawianych we wniosku.

Art. 17b. 1. Pełnomocnik udziela repatriantowi, który przybył do Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie wizy krajowej w celu repatriacji, posiadając dowód potwierdzający zapewnienie warunków do osiedlenia się w postaci:

- 1) oświadczenia obywatela polskiego, o którym mowa w art. 12 ust. 3 pkt 3, albo
  - 2) decyzji Pełnomocnika w sprawie przyznania miejsca w ośrodku
- na jego wniosek, w drodze decyzji, pomocy finansowej na zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych.

2. Pomocy finansowej, o której mowa w ust. 1, udziela się w formie dopłaty do:

- 1) czynszu najmu lokalu mieszkalnego lub budynku mieszkalnego albo
- 2) opłaty do zakwaterowania w domu studenckim, albo
- 3) kosztów nabycia lokalu mieszkalnego lub budynku mieszkalnego.

2a. Wniosek o przyznanie pomocy finansowej w formie dopłaty, o której mowa w ust. 1, obejmuje członków najbliższej rodziny repatrianta prowadzących wspólnie z nim gospodarstwo domowe.

3. Pomocy finansowej, o której mowa w ust. 1, można udzielać w okresie nie dłuższym niż 10 lat od dnia:

- 1) przybycia repatrianta na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jeżeli wnioskodawcą jest repatriant, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, lub
- 2) w którym upłynął okres pobytu repatrianta w ośrodku, jeżeli wnioskodawcą jest repatriant, o którym mowa w ust. 1 pkt 2.

4. Pomocy finansowej w formie dopłaty, o której mowa w ust. 2 pkt 1, można udzielać na czas trwania umowy najmu.

5. Pomocy finansowej w formie dopłaty, o której mowa w ust. 2 pkt 2, można udzielać na czas zakwaterowania w domu studenckim.

6. Łączna wysokość pomocy finansowej, o której mowa w ust. 1, nie może przekroczyć kwoty 25 000 zł na repatrianta oraz na każdego członka jego najbliższej rodziny prowadzącego wspólnie z nim gospodarstwo domowe.

7. Wysokość pomocy finansowej w formie dopłaty, o której mowa w ust. 2 pkt 1, nie może w miesiącu przekraczać kwoty:

- 1) 300 zł na repatrianta oraz na każdego członka jego najbliższej rodziny prowadzącego wspólnie z nim gospodarstwo domowe;

2) miesięcznej kwoty czynszu wynikającej z umowy najmu.

8. Wysokość pomocy finansowej w formie dopłaty, o której mowa w ust. 2 pkt 2, nie może w miesiącu przekraczać kwoty:

1) 300 zł na repatrianta;

2) miesięcznej opłaty za zakwaterowanie w domu studenckim.

8a. Wysokość pomocy finansowej w formie dopłaty, o której mowa w ust. 2 pkt 3, zwiększa się o dopłatę w wysokości nieprzekraczającej kwoty 25 000 zł łącznie na repatrianta oraz członków jego najbliższej rodziny prowadzących wspólnie z nim gospodarstwo domowe. Przepis ust. 11 stosuje się odpowiednio.

8b. Wysokość pomocy finansowej w formie dopłaty, o której mowa w ust. 2 pkt 3, udzielonej repatriantowi oraz członkom jego najbliższej rodziny prowadzącym wspólnie z nim gospodarstwo domowe nie może przekroczyć ceny lokalu mieszkalnego lub budynku mieszkalnego określonej w umowie sprzedaży zawartej w formie aktu notarialnego.

8c. W przypadku nabycia tego samego lokalu mieszkalnego lub budynku mieszkalnego wspólnie przez kilku repatriantów prowadzących odrębne gospodarstwa domowe przepis ust. 8b stosuje się odpowiednio.

9. Repatriant może złożyć wniosek o zamianę formy pomocy finansowej, o której mowa w ust. 1, z dopłaty, o której mowa w ust. 2 pkt 1, na dopłatę, o której mowa w ust. 2 pkt 2, oraz z dopłaty, o której mowa w ust. 2 pkt 2, na dopłatę, o której mowa w ust. 2 pkt 1. Przepisy art. 17c stosuje się odpowiednio.

10. Repatriant może złożyć wniosek o zamianę formy pomocy finansowej, o której mowa w ust. 1, z dopłaty, o której mowa w ust. 2 pkt 1 lub 2, na dopłatę, o której mowa w ust. 2 pkt 3. Przepisy art. 17c stosuje się odpowiednio.

11. W przypadku, o którym mowa w ust. 10, kwota dopłaty, o której mowa w ust. 2 pkt 3, ulega pomniejszeniu o wykorzystaną kwotę dopłaty, o której mowa w ust. 2 pkt 1 lub 2.

12. W przypadku zakończenia okresu najmu lokalu mieszkalnego lub budynku mieszkalnego albo zakwaterowania w domu studenckim, których czynsz lub opłata były spłacane przy udziale pomocy finansowej w formie dopłaty, o której mowa w ust. 2 pkt 1 lub 2, repatriant może złożyć wniosek o przyznanie pomocy finansowej w tych formach na czas trwania kolejnej umowy najmu albo kolejnego zakwaterowania w domu studenckim.

13. Jeżeli lokal mieszkalny lub budynek mieszkalny nabyty z wykorzystaniem pomocy finansowej w formie dopłaty, o której mowa w ust. 2 pkt 3, zostanie zbyty przed upływem 10 lat od dnia wydania decyzji w sprawie udzielenia pomocy, repatriant zwraca kwotę udzielonej pomocy, pomniejszoną o 10% jej wysokości za każdy rok, który upłynął od wypłaty kwoty pomocy.

14. W przypadku zbycia, o którym mowa w ust. 13, repatriant nie zwraca kwoty udzielonej pomocy, jeżeli:

- 1) w terminie 180 dni od dnia zbycia przedstawi Pełnomocnikowi wypis aktu notarialnego potwierdzającego nabycie kolejnego lokalu mieszkalnego lub budynku mieszkalnego;
- 2) koszty nabycia kolejnego lokalu mieszkalnego lub budynku mieszkalnego nie są niższe niż podlegająca zwrotowi kwota udzielonej pomocy.

Art. 17c. 1. (uchylony)

2. (uchylony)

3. Wniosek, o którym mowa w art. 17b ust. 1, repatriant składa do Pełnomocnika na formularzu, który zawiera następujące dane i informacje dotyczące wnioskodawcy:

- 1) imię (imiona) i nazwisko;
- 2) nazwisko rodowe;
- 3) imiona rodziców;
- 4) nazwisko rodowe matki;
- 5) datę urodzenia;
- 6) numer PESEL;
- 7) serię i numer dowodu osobistego, a jeżeli wnioskodawcą jest osoba małoletnia – serię i numer dowodu osobistego osoby, pod której opieką pozostaje;
- 8) adres miejsca zamieszkania;
- 9) datę nabycia obywatelstwa polskiego w drodze repatriacji;
- 10) imię, nazwisko, datę urodzenia oraz stopień pokrewieństwa w stosunku do wnioskodawcy obywatela polskiego, który złożył oświadczenie, o którym mowa w art. 12 ust. 3 pkt 3, w przypadku wnioskodawcy, o którym mowa w art. 17b ust. 1 pkt 1;
- 11) datę opuszczenia ośrodka, w przypadku wnioskodawcy, o którym mowa w art. 17b ust. 1 pkt 2;
- 12) liczbę członków najbliższej rodziny repatrianta;

- 13) imię, nazwisko, datę urodzenia, datę przybycia do Rzeczypospolitej Polskiej oraz stopień pokrewieństwa w stosunku do wnioskodawcy każdej z osób, o której mowa w pkt 12;
- 14) adres:
  - a) wynajmowanego lokalu mieszkalnego lub budynku mieszkalnego albo
  - b) miejsca zakwaterowania w domu studenckim, albo
  - c) nabywanego lokalu mieszkalnego lub budynku mieszkalnego;
- 15) informację na temat wysokości i zakresu pomocy na zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych przyznanej dotychczas wnioskodawcy lub członkowi jego najbliższej rodziny objętemu wnioskiem decyzją Pełnomocnika wydaną przed dniem złożenia wniosku;
- 16) numer rachunku bankowego właściwy do przekazania środków pomocy finansowej, o której mowa w art. 17b ust. 1;
- 17) uzasadnienie wniosku.
  - 3a. Do wniosku, o którym mowa w art. 17b ust. 1, dołącza się:
    - 1) kopię dowodu osobistego wnioskodawcy, a jeżeli wnioskodawcą jest osoba małoletnia – kopię dowodu osobistego osoby, pod której opieką pozostaje;
    - 2) kopię decyzji wojewody w sprawie potwierdzenia posiadania przez wnioskodawcę obywatelstwa polskiego;
    - 3) inne dokumenty potwierdzające okoliczności wymienione we wniosku;
    - 4) oświadczenie, pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań, że dane i informacje zawarte we wniosku są prawdziwe.
  4. Do wniosku o przyznanie pomocy finansowej w formie dopłaty, o której mowa w art. 17b ust. 2 pkt 1, dołącza się kopię umowy najmu.
  5. Do wniosku o przyznanie pomocy finansowej w formie dopłaty, o której mowa w art. 17b ust. 2 pkt 2, dołącza się kopię dokumentu w sprawie przyznania zakwaterowania w domu studenckim.
  6. Do wniosku o przyznanie pomocy finansowej w formie dopłaty, o której mowa w art. 17b ust. 2 pkt 3, dołącza się kopię umowy przedwstępnej sprzedaży lokalu mieszkalnego lub budynku mieszkalnego albo kopię umowy podpisanej z deweloperem, z której wynika zobowiązanie stron do zawarcia umowy sprzedaży lokalu mieszkalnego lub budynku mieszkalnego.

7. Repatriant zawiadamia niezwłocznie Pełnomocnika o każdej zmianie danych zawartych we wniosku, o którym mowa w art. 17b ust. 1, oraz o zbyciu lokalu mieszkalnego lub budynku mieszkalnego, o którym mowa w art. 17b ust. 13, pod rygorem zwrotu udzielonej pomocy i jej nieudzielenia w razie ponownego złożenia wniosku.

8. Kwotę pomocy finansowej w formie dopłaty, o której mowa w art. 17b ust. 2 pkt 3, wypłaca Pełnomocnik po przedstawieniu przez repatrianta wypisu aktu notarialnego umowy sprzedaży lokalu mieszkalnego lub budynku mieszkalnego, przelewem bankowym na rachunek, o którym mowa w ust. 3 pkt 16.

9. Pełnomocnik rozpatruje wnioski o udzielenie pomocy finansowej, o której mowa w art. 17b ust. 1, według kolejności wpływu.

10. Kwoty pomocy finansowej w formie dopłaty, o której mowa w art. 17b ust. 2 pkt 1 lub 2, wypłaca Pełnomocnik raz w miesiącu w terminie do 5 dnia każdego miesiąca, przelewem bankowym na rachunek, o którym mowa w ust. 3 pkt 16.

11. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, wzór formularza wniosku, o którym mowa w ust. 3, mając na uwadze potrzebę zapewnienia sprawności postępowania o przyznanie pomocy oraz kompletności danych przedstawianych we wniosku.

Art. 17d. 1. Osoby, które nabyły obywatelstwo polskie w drodze repatriacji, mają prawo do korzystania ze świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych na zasadach określonych w ustawie z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1793, z późn. zm.¹⁾) i w zakresie określonym w tej ustawie na podstawie wizy krajowej w celu repatriacji przez okres do 90 dni od dnia przekroczenia granicy Rzeczypospolitej Polskiej.

2. Koszty świadczeń, o których mowa w ust. 1, są pokrywane z budżetu państwa, z części, której dysponentem jest minister właściwy do spraw wewnętrznych.

Art. 18. 1. Osobie, której wydano decyzję o zakwalifikowaniu do wydania wizy krajowej w celu repatriacji, konsul może zapewnić pokrycie kosztów uczestnictwa w kursie nauki języka polskiego.

---

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2016 r. poz. 1807, 1860, 1948, 2138, 2173 i 2250 oraz z 2017 r. poz. 60, 759, 777, 844 i 000.

2. Repatriantowi może być udzielona pomoc przez zapewnienie uczestniczenia w bezpłatnych kursach języka polskiego i adaptacji w społeczeństwie polskim.

3. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania oraz minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego organizują kursy, o których mowa w ust. 1 i 2, lub mogą zlecić ich organizację organizacji społecznej posiadającej znaczący dorobek w zakresie pomocy repatriantom, z wyjątkiem kursów języka polskiego zapewnionych przez ośrodek zgodnie z art. 20b ust. 1 pkt 8.

4. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, rodzaje kursów języka polskiego i adaptacyjnych oraz sposób ich organizacji, uwzględniając w szczególności stopień znajomości języka polskiego i wiek uczestnika kursu, możliwość zapewnienia bezpłatnego zakwaterowania, wyżywienia i zwrotu kosztów dojazdu uczestnikom kursów, o których mowa w ust. 1 i 2, oraz potrzebę przygotowania dzieci do podjęcia nauki w szkole.

Art. 19. (uchylony)

Art. 20. Organy stanowiące jednostek samorządu terytorialnego określają formy, wysokość i tryb przyznawania pomocy dla repatrianta przez te jednostki.

Rozdział 4a

Ośrodki adaptacyjne dla repatriantów

Art. 20a. Ośrodki mogą być zlokalizowane w miejscu, w którym:

- 1) dojazd do szkoły publicznej nie jest utrudniony lub uciążliwy;
- 2) dostęp do podmiotów leczniczych nie jest utrudniony;
- 3) możliwości podjęcia pracy zarobkowej nie są znacznie ograniczone.

Art. 20b. 1. W ośrodkach zapewnia się repatriantom:

- 1) zakwaterowanie w pomieszczeniu odpowiednim do właściwości osobistych osób umieszczonych w ośrodku, w szczególności wieku, płci i stanu zdrowia;
- 2) całodzienne wyżywienie składające się z trzech posiłków, w tym jednego posiłku gorącego, oraz napojów;
- 3) całodobowy dostęp do pomieszczeń i urządzeń umożliwiających samodzielne przygotowanie posiłku;
- 4) całodobowy dostęp do pomieszczeń i urządzeń higieniczno-sanitarnych;

- 5) środki czystości niezbędne do utrzymania higieny osobistej, w tym przeznaczone dla osób małoletnich;
- 6) możliwość wykonywania na własny koszt, a w szczególnie uzasadnionych przypadkach – na koszt ośrodka połączeń telefonicznych przy użyciu urządzeń pozostających na wyposażeniu ośrodka, w tym z telefaksu;
- 7) bezpłatny dostęp do szerokopasmowego Internetu;
- 8) możliwość uczestniczenia w zajęciach adaptacyjno-integracyjnych oraz w zajęciach umożliwiających poznanie historii, tradycji i zwyczajów polskich, a także w kursach języka polskiego i kursach zawodowych.

2. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, minimalne wymagania dotyczące wyposażenia ośrodków, mając na uwadze potrzebę zapewnienia repatriantom odpowiednich warunków mieszkaniowych oraz adaptacyjno-integracyjnych.

Art. 20c. (uchylony)

Art. 20d. Kierownikiem ośrodka może być osoba, która:

- 1) posiada pełną zdolność do czynności prawnych;
- 2) korzysta z pełni praw publicznych;
- 3) posiada co najmniej 2-letnie doświadczenie w prowadzeniu działalności, o której mowa w art. 20e ust. 3;
- 4) nie była skazana prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe;
- 5) cieszy się nieposzlakowaną opinią.

Art. 20e. 1. Pełnomocnik dokonuje wyboru podmiotu lub podmiotów prowadzących ośrodki w otwartym konkursie ofert, zwanym dalej „konkuresem”.

2. Konkurs przeprowadza się z zachowaniem zasad przejrzystości i równego traktowania uczestniczących w nim podmiotów.

3. Do konkursu mogą zgłosić się organizacje społeczne, stowarzyszenia albo osoby prawne, których statut obejmuje prowadzenie działalności:

- 1) w zakresie pomocy społecznej, w tym udzielanie pomocy rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywanie szans tych rodzin i osób, lub
- 2) na rzecz integracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, lub

- 3) charytatywnej, lub
- 4) na rzecz osób niepełnosprawnych, lub
- 5) na rzecz osób w wieku emerytalnym, lub
- 6) w sferze oświaty i wychowania, lub
- 7) na rzecz rodziny, macierzyństwa, rodzicielstwa oraz upowszechniania i ochrony praw dziecka.

4. Ogłoszenie o konkursie zamieszcza się w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw wewnętrznych oraz w dzienniku lub tygodniku o zasięgu ogólnopolskim, regionalnym lub lokalnym.

5. Ogłoszenie o konkursie zawiera informacje o:

- 1) wymaganiach, które musi spełniać ośrodek;
- 2) wymaganiach, które musi spełniać kierownik ośrodka;
- 3) obowiązku złożenia dokumentów potwierdzających prowadzenie działalności, o której mowa w ust. 3;
- 4) kryteriach, które bierze się pod uwagę, dokonując oceny ofert;
- 5) terminie i sposobie składania ofert;
- 6) terminie dokonania wyboru podmiotu lub podmiotów prowadzących ośrodek;
- 7) sposobie ogłoszenia wyników konkursu.

6. Oferta konkursowa zawiera co najmniej:

- 1) szczegółowy opis miejsca, w którym ośrodek ma być zlokalizowany, wraz z opisem jego okolicy, uwzględniający odległość od właściwego urzędu gminy, szkół publicznych oraz podmiotów leczniczych;
- 2) szczegółowy opis budynku, w którym ośrodek ma być zlokalizowany, uwzględniający liczbę pomieszczeń przeznaczonych dla osób w nim umieszczanych oraz ich wyposażenie, a także informację o przystosowaniu tych pomieszczeń dla osób niepełnosprawnych oraz małoletnich;
- 3) analizę możliwości zatrudnienia repatrianta na terenie gminy, w której ośrodek ma być zlokalizowany;
- 4) określenie maksymalnej liczby miejsc przeznaczonych dla repatriantów w budynku, w którym ośrodek ma być zlokalizowany;
- 5) informację o dotychczasowej działalności podmiotu uczestniczącego w konkursie;

- 6) dokumentację potwierdzającą prowadzenie działalności, o której mowa w ust. 3;
- 7) kopię dokumentu potwierdzającego tytuł prawny do nieruchomości, w której ośrodek ma być zlokalizowany;
- 8) informację o posiadanych zasobach kadrowych, niezbędnych do zapewnienia prowadzenia ośrodka, w tym informację o kandydacie do pełnienia funkcji kierownika ośrodka;
- 9) zarys programu zajęć i kursów, o których mowa w art. 20b ust. 1 pkt 8, wraz z informacją o planowanej współpracy z państwowymi lub samorządowymi instytucjami kultury w tym zakresie;
- 10) dane kontaktowe podmiotu uczestniczącego w konkursie;
- 11) szacowany koszt pobytu repatrianta w ośrodku w okresie 90 dni.

Art. 20f. 1. Pełnomocnik, dokonując oceny ofert konkursowych i wyboru podmiotu lub podmiotów prowadzących ośrodki, bierze pod uwagę w szczególności:

- 1) położenie oraz wyposażenie miejsca, w którym ośrodek ma być zlokalizowany;
- 2) możliwości zatrudnienia repatrianta na terenie gminy, w której ośrodek ma być zlokalizowany;
- 3) dotychczasową działalność podmiotu, o której mowa w art. 20e ust. 3;
- 4) spełnianie wymagań, które musi spełniać kierownik ośrodka, przez kandydata do pełnienia tej funkcji.

2. Z przebiegu konkursu Pełnomocnik sporządza protokół.

3. Wyniki konkursu ogłasza się niezwłocznie po dokonaniu wyboru podmiotu lub podmiotów prowadzących ośrodki w sposób, o którym mowa w art. 20e ust. 4.

Art. 20g. 1. Pełnomocnik, niezwłocznie po ogłoszeniu wyników konkursu, zawiera umowę z podmiotem lub podmiotami prowadzącymi ośrodki.

2. W umowie określa się w szczególności:

- 1) szczegółowy zakres zadań podmiotu prowadzącego ośrodek;
- 2) prawa i obowiązki stron;
- 3) zasady finansowania ośrodka;
- 4) sposób postępowania w przypadku naruszenia umowy lub niewywiązania się z niej;
- 5) termin, na jaki umowa zostaje zawarta.

3. Pełnomocnik powierza prowadzenie ośrodka wybranemu podmiotowi na okres nie dłuższy niż 5 lat od dnia zawarcia umowy.

4. Prowadzenie ośrodka jest finansowane ze środków budżetu państwa.

5. W terminie 90 dni przed upływem okresu, o którym mowa w ust. 3, zamieszcza się ogłoszenie o konkursie w sposób, o którym mowa w art. 20e ust. 4.

Art. 20h. 1. Podmiot prowadzący ośrodek przedstawia Pełnomocnikowi do zatwierdzenia, w terminie 5 dni od dnia ogłoszenia wyników konkursu, szczegółowy program zajęć i kursów, o których mowa w art. 20b ust. 1 pkt 8.

2. Szczegółowy program zajęć i kursów, o których mowa w art. 20b ust. 1 pkt 8, zawiera w szczególności informacje dotyczące:

- 1) kwalifikacji osób prowadzących zajęcia i kursy;
- 2) czasu trwania, liczby godzin i sposobu organizacji zajęć i kursów;
- 3) tematów poszczególnych zajęć i kursów;
- 4) sposobu ewaluacji efektów kształcenia;
- 5) form zaliczenia zajęć i kursów;
- 6) planowanej współpracy z państwowymi lub samorządowymi instytucjami kultury w tym zakresie.

3. Zajęcia adaptacyjno-integracyjne są prowadzone w języku zrozumiałym dla repatriantów oraz obejmują zagadnienia dotyczące praktycznych aspektów zamieszkiwania Rzeczypospolitej Polskiej, w tym dotyczące:

- 1) systemu opieki zdrowotnej;
- 2) systemu oświaty;
- 3) bezpieczeństwa publicznego;
- 4) polityki prorodzinnej oraz pomocy socjalnej;
- 5) rynku pracy i praw pracownika;
- 6) uprawnień osób niepełnosprawnych oraz procedury uzyskania orzeczenia o niepełnosprawności lub o stopniu niepełnosprawności.

4. Podmiot prowadzący ośrodek w zakresie prowadzenia zajęć i kursów, o których mowa w art. 20b ust. 1 pkt 8, może współpracować z państwowymi lub samorządowymi instytucjami kultury.

5. Repatriant po ukończeniu kursu zawodowego w ustalonym wymiarze godzinowym otrzymuje zaświadczenie o jego ukończeniu, wystawione przez osoby, które go prowadziły.

Art. 20i. 1. Kierownik ośrodka poucza repatrianta o przysługujących mu prawach i obowiązkach oraz zapoznaje go z treścią regulaminu organizacyjno-porządkowego, co repatriant potwierdza w formie pisemnego oświadczenia.

2. Repatriant umieszczony w ośrodku jest obowiązany:

- 1) przestrzegać regulaminu organizacyjno-porządkowego ośrodka;
- 2) przestrzegać zasad współżycia społecznego;
- 3) uczestniczyć w zajęciach i kursach, o których mowa w art. 20b ust. 1 pkt 8, na które się zapisał.

3. Repatriantowi na terenie ośrodka zabrania się:

- 1) posiadania przedmiotów, które mogą stanowić zagrożenie dla porządku lub bezpieczeństwa w ośrodku;
- 2) przebywania w miejscach, do których kierownik ośrodka wydał zakaz wstępu.

4. Na terenie ośrodka zabrania się:

- 1) spożywania alkoholu oraz przyjmowania środków odurzających lub substancji psychotropowych;
- 2) palenia wyrobów tytoniowych poza miejscami do tego wyznaczonymi.

Art. 20j. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, regulamin organizacyjno-porządkowy ośrodka obejmujący:

- 1) przepisy porządkowe,
- 2) sposób organizacji posiłków
- 3) (uchylony)

– uwzględniając w szczególności potrzeby repatriantów przebywających w ośrodku, konieczność zapewnienia bezpiecznych warunków pobytu na terenie ośrodka oraz jego sprawnego funkcjonowania.

Art. 20k. 1. Nadzór nad funkcjonowaniem ośrodków sprawuje Pełnomocnik.

2. Nadzór polega na kontroli i ocenie podmiotu prowadzącego ośrodek w zakresie:

- 1) realizacji postanowień umowy, o której mowa w art. 20g ust. 1;
- 2) zapewniania warunków, o których mowa w art. 20b ust. 1;
- 3) spełnienia minimalnych wymagań dotyczących wyposażenia ośrodka, określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 20b ust. 2.

3. Pełnomocnik, sprawując nadzór nad funkcjonowaniem ośrodków, może je wizytować.

4. Pełnomocnik podczas wizytowania ośrodka ma prawo:

- 1) wstępu do niego;
- 2) poruszania się po jego terenie;
- 3) przeglądania dokumentów;
- 4) żądania wyjaśnień od kierownika ośrodka;
- 5) przeprowadzania rozmów z repatriantami umieszczonymi w ośrodku.

5. W przypadku gdy Pełnomocnik, sprawując nadzór nad funkcjonowaniem ośrodka, stwierdzi rażące uchybienia w jego funkcjonowaniu, informuje o tym kierownika ośrodka oraz wzywa podmiot prowadzący ośrodek do usunięcia stwierdzonych uchybień w określonym terminie, pod rygorem rozwiązania umowy, o której mowa w art. 20g ust. 1.

6. Pełnomocnik dokumentuje czynności wykonywane w ramach nadzoru nad funkcjonowaniem ośrodków w formie protokołu, do którego wpisuje:

- 1) datę, miejsce i rodzaj czynności wykonywanych w ramach nadzoru;
- 2) dokumenty i informacje uzyskane podczas wykonywania czynności oraz ich źródła;
- 3) dodatkowe uwagi uwzględniające w szczególności zakres stwierdzonych nieprawidłowości, przyczynę ich powstania i skutki, jakie wywołują lub mogą wywołać, oraz zalecenia lub wnioski dotyczące usprawnienia nadzorowanego ośrodka.

Art. 20l. 1. W przypadku uporczywego naruszania przez repatrianta obowiązków określonych w regulaminie organizacyjno-porządkowym ośrodka Pełnomocnik wydaje decyzję w sprawie pozbawienia go miejsca w ośrodku.

2. Repatriant jest obowiązany opuścić ośrodek w przypadku:

- 1) upływu okresu jego pobytu w ośrodku, określonego w decyzji w sprawie przyznania mu miejsca w ośrodku;
- 2) wydania decyzji, o której mowa w ust. 1.

Art. 20m. 1. Kierownik ośrodka prowadzi ewidencję repatriantów umieszczonych w ośrodku.

2. Do ewidencji wpisuje się następujące dane osobowe repatrianta:

- 1) imię i nazwisko;
- 2) datę urodzenia;
- 3) obywatelstwo;
- 4) stan cywilny;
- 5) płeć;
- 6) okres pobytu w ośrodku.

3. Kierownik ośrodka:

- 1) udostępnia dane zawarte w ewidencji Pełnomocnikowi na każde żądanie;
- 2) aktualizuje dane zawarte w ewidencji;
- 3) informuje Pełnomocnika o wszelkich zmianach dokonywanych w ewidencji.

Rozdział 4b

Osoba wspierająca repatrianta

Art. 20n. 1. Wójt (burmistrz, prezydent miasta) właściwy ze względu na miejsce zamieszkania repatrianta może przydzielić mu, w drodze decyzji, na jego wniosek uzasadniony jego szczególną sytuacją, osobę wspierającą repatrianta, zwaną dalej „osobą wspierającą”.

2. Szczególna sytuacja repatrianta może wynikać w szczególności z:

- 1) podeszłego wieku;
- 2) stanu zdrowia;
- 3) braku umiejętności adaptacyjnych;
- 4) niewładania językiem polskim w wystarczającym stopniu.

3. Osobę wspierającą przydziela się repatriantowi na okres nie dłuższy niż 2 lata.

4. Przydzielenie osoby wspierającej jest zadaniem własnym gminy.

Art. 20o. 1. Osobą wspierającą może być osoba, która:

- 1) posiada doświadczenie w realizacji projektów lub innych działań mających na celu przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu;
- 2) nie była skazana prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe.

2. Zadaniem osoby wspierającej jest udzielanie repatriantowi pomocy w adaptacji na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, polegającej w szczególności na:

- 1) udzielaniu informacji o sposobie załatwienia istotnych dla repatrianta spraw z zakresu opieki medycznej, szkolnictwa, pomocy socjalnej oraz zatrudnienia;

- 2) wspieraniu repatrianta w załatwianiu spraw, o których mowa w pkt 1, w szczególności w zakresie sporządzania w jego imieniu pism urzędowych;
- 3) asystowaniu repatriantowi w podeszłym wieku podczas wizyt lekarskich.

Art. 20p. 1. Osoba wspierająca, za zgodą repatrianta, ma prawo wglądu do dokumentów zawierających następujące dane i informacje dotyczące repatrianta:

- 1) imię (imiona) i nazwisko;
- 2) datę urodzenia;
- 3) adres miejsca zamieszkania;
- 4) stan cywilny;
- 5) wykształcenie;
- 6) zawód;
- 7) miejsce pracy;
- 8) źródła dochodu;
- 9) informacje dotyczące warunków mieszkaniowych.

2. Osoba wspierająca, za zgodą repatrianta, ma prawo do występowania do właściwych organów władzy publicznej, organizacji oraz instytucji o udzielenie informacji niezbędnych do udzielenia pomocy repatriantowi, w tym informacji zawierających dane osobowe repatrianta.

Rozdział 5

Formy i tryb udzielania pomocy gminom

Art. 21. 1. Gminie, która zapewni lokal mieszkalny kandydatowi na repatrianta i członkom jego najbliższej rodziny, udziela się dotacji z budżetu państwa na podstawie porozumienia zawartego z właściwym wojewodą.

2. W przypadku gdy rada gminy podjęła uchwałę, w której zobowiązała się do zapewnienia lokalu mieszkalnego określonego imiennie kandydatowi na repatrianta i do zawarcia, na czas nieokreślony, umowy nadającej mu tytuł prawny do lokalu mieszkalnego, dotacja może być przyznana do wysokości kwoty stanowiącej równowartość iloczynu 45 m² powierzchni użytkowej lokalu mieszkalnego i wysokości wskaźnika przeliczeniowego kosztu odtworzenia 1 m² na terenie danego powiatu ogłaszanego przez wojewodę na podstawie przepisów ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy

i o zmianie Kodeksu cywilnego (Dz. U. z 2016 r. poz. 1610 oraz z 2017 r. poz. 1442 i 1529), obowiązującego w dniu złożenia wniosku, o którym mowa w ust. 5.

3. W przypadku gdy rada gminy podjęła uchwałę, w której zobowiązała się do zapewnienia lokalu mieszkalnego nieokreślonego imiennie kandydatowi na repatrianta i do zawarcia, na czas nieokreślony, umowy nadającej mu tytuł prawny do lokalu mieszkalnego, dotacja, o której mowa w ust. 1, może być przyznana do wysokości kwoty stanowiącej równowartość iloczynu 55 m² powierzchni użytkowej lokalu mieszkalnego i wysokości wskaźnika przeliczeniowego kosztu odtworzenia 1 m² na terenie danego powiatu ogłaszanej przez wojewodę na podstawie przepisów ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego, obowiązującego w dniu złożenia wniosku, o którym mowa w ust. 5.

4. Dotacja, o której mowa w ust. 1, jest przeznaczona na dofinansowanie kosztów ponoszonych przez gminę w związku z osiedleniem się na jej terytorium repatrianta i członków jego najbliższej rodziny.

5. Wniosek o przyznanie dotacji gmina składa do właściwego wojewody.

6. Przy udzielaniu gminie dotacji, o której mowa w ust. 1, uwzględnia się wielkość lokalu mieszkalnego, jego wyposażenie i stan techniczny oraz lokalizację, a także ewentualne koszty poniesione przez gminę w związku z zapewnieniem repatriantowi i członkom jego najbliższej rodziny lokalu mieszkalnego.

7. Porozumienie, o którym mowa w ust. 1, powinno określać w szczególności:

- 1) szczegółowy opis pomocy mieszkaniowej udzielonej repatriantowi i członkom jego najbliższej rodziny;
- 2) wysokość i tryb przekazania dotacji należnej gminie zapewniającej lokal mieszkalny;
- 3) tryb kontroli podejmowanych przez gminę działań;
- 4) sposób rozliczenia udzielonej dotacji.

8. Repatriantowi nie przysługują żadne roszczenia z tytułu zapewnienia w różnych gminach różnych warunków lokalu mieszkalnego, jeżeli gminy te otrzymały dotację z budżetu państwa, o której mowa w ust. 1.

Art. 22. 1. Gmina może udzielić repatriantowi, na jego wniosek, pomocy polegającej na przeprowadzeniu remontu, adaptacji lub na wyposażeniu lokalu mieszkalnego w miejscu osiedlenia się w Rzeczypospolitej Polskiej.

2. Zadanie gminy, o którym mowa w ust. 1, jest zadaniem z zakresu administracji rządowej.

3. Gmina otrzymuje z budżetu państwa dotację celową na realizację zadania, o którym mowa w ust. 1, do wysokości 6000 zł na repatrianta i na każdego członka jego najbliższej rodziny.

4. Kwota, o której mowa w ust. 3, ulega corocznie od dnia 1 stycznia podwyższeniu przy zastosowaniu wskaźnika wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych w okresie pierwszych trzech kwartałów w stosunku do analogicznego okresu roku poprzedniego, ogłaszanego w komunikacie Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”, w terminie 15 dni po upływie trzeciego kwartału.

5. Pomocy, o której mowa w ust. 1, nie udziela się repatriantowi, któremu gmina zapewniła lokal mieszkalny w trybie określonym w art. 21.

6. Repatriant składa wniosek, o którym mowa w ust. 1, osobiście do wójta (burmistrza, prezydenta miasta) właściwego ze względu na miejsce osiedlenia się repatrianta w terminie 2 lat od dnia nabycia przez repatrianta obywatelstwa polskiego.

Rozdział 6

Aktywizacja zawodowa repatriantów

Art. 23. 1. Repatriantowi, który nie ma możliwości samodzielnego podjęcia pracy, starosta właściwy ze względu na miejsce zamieszkania repatrianta może zapewnić aktywizację zawodową przez:

- 1) zwrot części kosztów poniesionych przez repatrianta na podnoszenie kwalifikacji zawodowych;
- 2) zwrot części kosztów poniesionych przez pracodawcę na:
  - a) utworzenie stanowiska pracy,
  - b) przeszkolenie repatrianta,
  - c) wynagrodzenie, nagrody i składki na ubezpieczenia społeczne.

2. Zwrotu kosztów poniesionych na aktywizację zawodową prowadzoną w formach, o których mowa w ust. 1, można dokonywać w okresie nie dłuższym niż 5 lat od dnia nabycia przez repatrianta obywatelstwa polskiego.

3. Każda z form aktywizacji zawodowej, o których mowa w ust. 1, może być zastosowana jeden raz.

4. Łączna kwota zwrotu kosztów poniesionych przez pracodawcę na aktywizację zawodową we wszystkich formach, o których mowa w ust. 1 pkt 2, nie może przekroczyć dwunastokrotnego przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w kwartale poprzedzającym dzień zawarcia pierwszej z umów, o których mowa w art. 27 ust. 1.

Art. 23a. 1. Zwrot części kosztów poniesionych przez repatrianta na podnoszenie kwalifikacji zawodowych następuje na podstawie umowy zawartej między starostą a repatriantem.

2. Umowa, o której mowa w ust. 1, powinna określać w szczególności:

- 1) zasady wypłacania i wysokość zwracanej kwoty;
- 2) prawa i obowiązki stron umowy, w tym zobowiązanie repatrianta do zwrotu wypłaconej kwoty, na zasadach określonych przez starostę, w przypadku nieuzasadnionego przerwania nauki lub jej niepodjęcia.

3. Wysokość kwoty zwracanej na podstawie umowy, o której mowa w ust. 2, stanowi połowę kosztów związanych z podnoszeniem kwalifikacji zawodowych, nie więcej jednak niż równowartość dwukrotnego przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w kwartale poprzedzającym dzień zawarcia umowy, o której mowa w ust. 1.

4. Kosztami podnoszenia kwalifikacji zawodowych są opłaty za naukę oraz opłaty za uzyskanie świadectwa lub tytułu kwalifikacyjnego.

Art. 24. 1. Jeżeli repatriant nie posiada kwalifikacji zawodowych lub posiada kwalifikacje, na które brak jest ofert na lokalnym rynku pracy, może być przeszkolony w celu zdobycia, podniesienia lub zmiany jego kwalifikacji.

2. Przeszkolenie, o którym mowa w ust. 1, polega na:

- 1) przyuczeniu do zawodu lub przekwalifikowaniu repatrianta,
- 2) podniesieniu kwalifikacji zawodowych
– w ramach stosunku pracy;
- 3) wykonywaniu przez repatrianta zadań lub czynności w siedzibie przyszłego pracodawcy bez nawiązywania stosunku pracy, które umożliwią repatriantowi nabycie umiejętności praktycznych do samodzielnego wykonywania pracy po zakończeniu przeszkolenia.

3. Przeszkolenie, o którym mowa w ust. 1, przeprowadza pracodawca, z tym że przeszkolenie polegające na przyuczeniu do zawodu, przekwalifikowaniu lub

podniesieniu kwalifikacji zawodowych repatrianta, może przeprowadzić, na zlecenie pracodawcy, instytucja szkoleniowa.

4. Pracodawca przeprowadzając przeszkolenie, o którym mowa w ust. 2 pkt 3, jest obowiązany do:

- 1) ubezpieczenia repatrianta od następstw nieszczęśliwych wypadków;
- 2) zapewnienia repatriantowi profilaktycznej ochrony zdrowia w zakresie przewidzianym dla pracowników;
- 3) przeszkolenia repatrianta, na zasadach przewidzianych dla pracowników, w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy, przepisów przeciwpożarowych oraz zapoznania go z obowiązującym regulaminem pracy;
- 4) przydzielenia repatriantowi odzieży i obuwia roboczego, środków ochrony indywidualnej oraz dodatków przewidzianych dla pracowników.

5. Przeszkolenie repatrianta powinno trwać nie dłużej niż 6 miesięcy, a w przypadkach uzasadnionych programem przeszkolenia – nie dłużej niż 12 miesięcy.

6. Pracodawca otrzymuje zwrot kosztów przeszkolenia, w wysokości do trzykrotnego przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w kwartale poprzedzającym dzień zawarcia umowy, o której mowa w art. 27 ust. 1, pod warunkiem nawiązania z repatriantem stosunku pracy na co najmniej 24 miesiące.

7. Kosztami przeszkolenia, o których mowa w ust. 6, są:

- 1) faktyczne koszty przeszkolenia poniesione przez pracodawcę, uzasadnione programem przeszkolenia, który został zrealizowany przez pracodawcę lub instytucję szkoleniową;
- 2) koszt ubezpieczenia od następstw nieszczęśliwych wypadków;
- 3) koszt przejazdu i zakwaterowania, jeżeli przeszkolenie odbywa się w innej miejscowości niż miejsce zamieszkania repatrianta;
- 4) koszt niezbędnych badań lekarskich;
- 5) koszt niezbędnych opłat za uzyskanie świadectwa lub tytułu kwalifikacyjnego.

Art. 25. 1. Starosta może dokonywać zwrotu poniesionych przez pracodawcę kosztów wynagrodzenia, nagród oraz składek na ubezpieczenia społeczne z tytułu zatrudnienia repatrianta pod warunkiem nawiązania z repatriantem stosunku pracy na co najmniej 24 miesiące.

2. Zwrotu kosztów, o których mowa w ust. 1, dokonuje się przez okres do 12 miesięcy od dnia nawiązania stosunku pracy z repatriantem.

3. Zwrot kosztów obejmuje koszty do wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę, obowiązującego w grudniu roku poprzedniego, ustalanego na podstawie odrębnych przepisów, w okresie miesięcznym, w przeliczeniu na pełny wymiar czasu pracy.

Art. 26. Starosta może zwrócić poniesione przez pracodawcę koszty na utworzenie stanowiska pracy dla repatrianta, pod warunkiem nawiązania z repatriantem stosunku pracy na co najmniej 24 miesiące.

Art. 27. 1. Zwrot części kosztów poniesionych przez pracodawcę na przeszkolenie repatrianta, wynagrodzenie, nagrody i składki na ubezpieczenia społeczne oraz utworzenie stanowiska pracy następuje na podstawie umów zawartych między starostą a pracodawcą.

2. Starosta nie może zawrzeć umów, o których mowa w ust. 1, jeżeli:

- 1) pracodawca ma zaległości z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, na ubezpieczenie zdrowotne, na Fundusz Pracy lub na Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych;
- 2) pracodawca nie dotrzymał warunków innych umów zawartych z organami zatrudnienia;
- 3) doradca zawodowy powiatowego urzędu pracy wydał negatywną opinię o predyspozycji repatrianta do wykonywania pracy, w związku z którą może nastąpić zwrot kosztów.

3. Umowa, o której mowa w ust. 1, powinna określać w szczególności:

- 1) sposób zwrotu kosztów;
- 2) zasady wypłacania i wysokość zwracanej kwoty;
- 3) prawa i obowiązki stron umowy, w tym:
  - a) zobowiązanie pracodawcy do zwrotu wypłaconej kwoty wraz z odsetkami, na zasadach określonych przez starostę, w przypadku niedotrzymania przez pracodawcę warunków umowy,
  - b) uprawnienia starosty do kontroli pracodawcy w zakresie prawidłowości prowadzenia aktywizacji zawodowej repatrianta.

4. Do umowy, której przedmiotem jest zwrot kosztów przeszkolenia, dołącza się opracowany przez pracodawcę program tego przeszkolenia.

5. W przypadku zawarcia przez starostę umowy, o której mowa w ust. 1, nie stosuje się form aktywizacji zawodowej na zasadach określonych w *ustawie z dnia 14 grudnia 1994 r. o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu (Dz. U. z 2003 r. Nr 58, poz. 514, z późn. zm.²⁾³⁾* w okresie obowiązywania umowy.

Art. 28. 1. Formy aktywizacji zawodowej, o których mowa w art. 23 ust. 1, są finansowane w formie dotacji celowej ze środków wyodrębnionych na te zadania w budżetach wojewodów.

2. Starosta organizujący aktywizację zawodową repatriantów może ubiegać się o środki na ten cel, składając wniosek do właściwego wojewody.

3. Zadania starosty w zakresie aktywizacji zawodowej repatriantów są zadaniami z zakresu administracji rządowej.

4. Minister właściwy do spraw pracy oraz wojewodowie i marszałkowie województw udzielają starostom wszechstronnej pomocy w organizacji aktywizacji zawodowej repatriantów.

Rozdział 6a

Odnaka honorowa „Zasłużony dla repatriacji”

Art. 28a. 1. Osobom fizycznym, w uznaniu ich zasług w związku z prowadzeniem działalności na rzecz repatriantów, może zostać przyznana odznaka honorowa „Zasłużony dla repatriacji”.

2. Odznakę, o której mowa w ust. 1, przyznaje Prezes Rady Ministrów z własnej inicjatywy albo na wniosek Pełnomocnika lub organu statutowego organizacji społecznej lub instytucji działającej na rzecz repatriantów.

3. Wraz z odznaką, o której mowa w ust. 1, wydaje się legitymację potwierdzającą jej przyznanie.

4. Organ statutowy organizacji społecznej lub instytucji działającej na rzecz repatriantów składa wniosek o przyznanie odznaki, o której mowa w ust. 1, za pośrednictwem Pełnomocnika.

---

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2003 r. Nr 90, poz. 844, Nr 122, poz. 1143, Nr 128, poz. 1176, Nr 135, poz. 1268, Nr 137, poz. 1302, Nr 142, poz. 1380, Nr 166, poz. 1608, Nr 203, poz. 1966, Nr 210, poz. 2036 i 2037, Nr 223, poz. 2217 i Nr 228, poz. 2255 oraz z 2004 r. Nr 64, poz. 593, Nr 69, poz. 624 i Nr 96, poz. 959.

³⁾ Utraciła moc z dniem 1 czerwca 2004 r. na podstawie art. 151 pkt 1 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. Nr 99, poz. 1001).

5. Pełnomocnik prowadzi ewidencję informacji o osobach, którym została przyznana odznaka, o której mowa w ust. 1.

6. Do ewidencji wpisuje się następujące dane dotyczące osób, którym została przyznana odznaka, o której mowa w ust. 1:

- 1) imię (imiona) i nazwisko;
- 2) datę i miejsce urodzenia;
- 3) imiona rodziców;
- 4) państwo zamieszkania;
- 5) obywatelstwo;
- 6) datę przyznania odznaki.

7. Pełnomocnik, po powzięciu informacji o zgonie osoby, której została przyznana odznaka, o której mowa w ust. 1, zarządza protokolarne i komisyjne usunięcie danych dotyczących tej osoby z ewidencji.

Art. 28b. 1. Wniosek o przyznanie odznaki, o której mowa w art. 28a ust. 1, zawiera:

- 1) następujące dane dotyczące osoby przedstawionej do wyróżnienia:
  - a) imię (imiona) i nazwisko,
  - b) numer PESEL,
  - c) datę i miejsce urodzenia,
  - d) imiona rodziców,
  - e) państwo zamieszkania,
  - f) obywatelstwo,
  - g) adres do korespondencji;
- 2) informacje uzasadniające przyznanie odznaki, o której mowa w art. 28a ust. 1;
- 3) nazwę albo imię i nazwisko i podpis wnioskodawcy lub osoby działającej w imieniu wnioskodawcy oraz datę złożenia wniosku.

2. Prezes Rady Ministrów rozpatruje wniosek o przyznanie odznaki, o której mowa w art. 28a ust. 1, w terminie 60 dni od dnia jego otrzymania.

3. Prezes Rady Ministrów określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) wzór wniosku o przyznanie odznaki, o której mowa w art. 28a ust. 1,
- 2) wzór i sposób noszenia odznaki, o której mowa w art. 28a ust. 1,
- 3) wzór legitymacji potwierdzającej przyznanie odznaki, o której mowa w art. 28a ust. 1,

- 4) sposób prowadzenia ewidencji informacji o osobach, którym została przyznana odznaka, o której mowa w art. 28a ust. 1
- mając na uwadze potrzebę ujednoczenia sposobu składania wniosków, wzornictwo stosowane w polskiej falerystyce oraz zakres danych wpisywanych do ewidencji.

Rozdział 7

Ewidencje i rejestry oraz przetwarzanie danych

Art. 29. 1. W celu umożliwienia kandydatom na repatriantów poszukiwań właściwych warunków do osiedlenia się w Rzeczypospolitej Polskiej Pełnomocnik prowadzi ewidencję lokali mieszkalnych i źródeł utrzymania dla repatriantów.

2. Ewidencję, o której mowa w ust. 1, prowadzi się w systemie teleinformatycznym, na podstawie uchwał i oświadczeń przekazanych przez podmioty, o których mowa w art. 12 ust. 3 pkt 2 i 3.

3. Ewidencja, o której mowa w ust. 1, obejmuje dane zawarte w uchwałach i oświadczeniach, o których mowa w art. 12 ust. 3 pkt 2 i 3, niewskazujących imiennie osoby mogącej ubiegać się o wydanie wizy krajowej w celu repatriacji.

4. Dane umieszczone w ewidencji, o której mowa w ust. 1, są udostępniane, za pośrednictwem konsula, osobom, którym wydano decyzję, o której mowa w art. 11 ust. 1, w kolejności złożenia wniosków o wydanie wizy krajowej w celu repatriacji.

5. Dane umieszczone w ewidencji, o której mowa w ust. 1, udostępnia się w pierwszej kolejności osobom deportowanym i prześladowanym z przyczyn narodowościowych lub politycznych, których wiek i zły stan zdrowia uzasadniają szybką repatriację do Rzeczypospolitej Polskiej.

5a. Dane umieszczone w ewidencji, o której mowa w ust. 1, Pełnomocnik może w każdym czasie udostępnić repatriantowi, który nie z własnej winy znalazł się w szczególnie trudnej sytuacji życiowej wynikającej z podeszłego wieku, problemów finansowych, zdrowotnych lub adaptacyjnych i nie jest w stanie samodzielnie zapewnić sobie lokalu mieszkalnego.

6. Dane umieszczone w ewidencji, o której mowa w ust. 1, przechowuje się przez okres 10 lat od dnia ich wprowadzenia.

7. (uchylony)

Art. 30. 1. Pełnomocnik prowadzi w systemie teleinformatycznym ewidencję osób ubiegających się o wydanie wizy krajowej w celu repatriacji, które nie posiadają warunków do osiedlenia się w Rzeczypospolitej Polskiej.

2. Ewidencję, o której mowa w ust. 1, prowadzi się w celu zapewnienia warunków do osiedlenia się osobom, o których mowa w ust. 1.

3. Ewidencja, o której mowa w ust. 1, zawiera następujące dane i informacje dotyczące osób ubiegających się o wydanie wizy krajowej w celu repatriacji:

- 1) imię (imiona) i nazwisko;
- 2) nazwisko rodowe;
- 3) imię i nazwisko rodowe ojca;
- 4) imię i nazwisko rodowe matki;
- 5) datę urodzenia;
- 6) miejsce i kraj urodzenia;
- 7) stan cywilny;
- 8) miejsce zamieszkania za granicą i miejsce zamierzonego osiedlenia się w Rzeczypospolitej Polskiej;
- 9) narodowość i pochodzenie etniczne;
- 10) obywatelstwo;
- 11) zawód, wykształcenie oraz kwalifikacje zawodowe;
- 12) informację o oczekiwaniach co do sposobu zapewnienia warunków do osiedlenia się;
- 13) informację o prześladowaniach politycznych i narodowościowych.

4. Dane i informacje, o których mowa w ust. 3 pkt 1, 2, 11 i 12, są udostępniane podmiotom, o których mowa w art. 12 ust. 3 pkt 2 i 3, na ich pisemny wniosek.

5. Dane i informacje, o których mowa w ust. 3, przechowuje się do czasu wydania osobom, których dotyczą, wizy krajowej w celu repatriacji.

6. (uchylony)

Art. 31. (uchylony)

Art. 32. (uchylony)

Art. 33. 1. Minister właściwy do spraw wewnętrznych i konsul, każdy w zakresie swojej właściwości, prowadzą rejestr dotyczący wiz krajowych w celu repatriacji.

2. Minister właściwy do spraw wewnętrznych i wojewoda, każdy w zakresie swojej właściwości, prowadzą rejestr dotyczący uznania za repatrianta.

3. Minister właściwy do spraw wewnętrznych, Pełnomocnik, wojewoda i konsul, każdy w zakresie swojej właściwości, prowadzą rejestr dotyczący udzielania pomocy repatriantom ze środków budżetu państwa.

3a. Szef Urzędu prowadzi rejestr spraw dotyczących zezwoleń na pobyt stały, o których mowa w art. 12d ust. 1 i 2.

4. Rejestry, o których mowa w ust. 1–3, wchodzą w skład krajowego zbioru rejestrów, ewidencji i wykazu w sprawach cudzoziemców, o którym mowa w art. 449 ust. 1 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach.

5. Do rejestru, o którym mowa w ust. 3a, mają zastosowanie przepisy działu X ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach w zakresie regulującym prowadzenie rejestru spraw dotyczących zezwoleń na pobyt stały.

Art. 33a. W rejestrach, o których mowa w art. 33 ust. 1–3, gromadzi się i przechowuje:

- 1) informacje o wnioskach i wydanych rozstrzygnięciach odpowiednio w sprawach:
  - a) wydania wizy krajowej w celu repatriacji,
  - b) uznania za repatrianta,
  - c) udzielenia pomocy repatriantom ze środków budżetu państwa;
- 2) następujące dane dotyczące osób, które złożyły wnioski w sprawach, o których mowa w pkt 1:
  - a) imię (imiona) i nazwisko,
  - b) nazwisko rodowe,
  - c) imię i nazwisko rodowe ojca,
  - d) imię i nazwisko rodowe matki,
  - e) datę urodzenia,
  - f) miejsce i kraj urodzenia,
  - g) miejsce zamieszkania za granicą,
  - h) stan cywilny,
  - i) narodowość i pochodzenie etniczne,
  - j) obywatelstwo,
  - k) datę nabycia obywatelstwa polskiego,

- l) numer PESEL,
- m) datę opuszczenia ośrodka.

Art. 33b. W postępowaniach prowadzonych na podstawie przepisów niniejszej ustawy mogą być przetwarzane następujące dane i informacje dotyczące osób objętych wnioskami, o których mowa w art. 33a pkt 1, bez ich zgody:

- 1) imię (imiona) i nazwisko;
- 2) miejsce zamieszkania;
- 3) obywatelstwo;
- 4) narodowość i pochodzenie etniczne;
- 5) zawód, wykształcenie i kwalifikacje zawodowe;
- 6) informacje o oczekiwaniach co do sposobu zapewnienia warunków do osiedlenia się;
- 7) numer PESEL.

Art. 34. 1. W celu zapewnienia prawidłowej realizacji procesu repatriacji minister właściwy do spraw wewnętrznych tworzy i prowadzi w systemie teleinformatycznym centralny rejestr danych o repatriacji.

2. Rejestr, o którym mowa w ust. 1, obejmuje dane z rejestrów, o których mowa w art. 33 ust. 1–3.

3. Pełnomocnik, wojewoda i konsul przekazują do rejestru, o którym mowa w ust. 1, dane zawarte w prowadzonych przez siebie rejestrach niezwłocznie po ich umieszczeniu we właściwym rejestrze.

Art. 35. Dane lub informacje przechowywane w rejestrach, o których mowa w art. 33 ust. 1–3 i art. 34 ust. 1, udostępnia się:

- 1) organom administracji publicznej,
- 2) Radzie do Spraw Uchodźców, Policji, Straży Granicznej, Służbie Więziennej, Służbie Kontrwywiadu Wojskowego, Służbie Wywiadu Wojskowego, Żandarmerii Wojskowej, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służbie Ochrony Państwa, Państwowej Inspekcji Pracy, Centralnemu Biuru Antykorupcyjnemu, Szefowi Krajowego Centrum Informacji Kryminalnych i straży gminnej (miejskiej),
- 3) organom Krajowej Administracji Skarbowej,
- 4) sądom,

5) prokuraturom

– w zakresie niezbędnym do realizacji ich ustawowych zadań.

Art. 35a. 1. Podmiotom, o których mowa w art. 35, udostępnia się, na ich wniosek, dane z rejestrów, o których mowa w art. 33 ust. 1–3 i art. 34 ust. 1.

2. Organ rozpatrujący wniosek, o którym mowa w ust. 1, odmawia, w drodze decyzji, udostępnienia danych, jeżeli zakres tych danych podanych we wniosku nie odpowiada zakresowi, o którym mowa w art. 35.

3. Dane przetwarzane w rejestrach, o których mowa w art. 33 ust. 1–3 i art. 34 ust. 1, są udostępniane w trybie, o którym mowa w ust. 1 i 2, przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych, wojewodę, konsula i Pełnomocnika, w zakresie prowadzonych przez nich rejestrów.

Art. 35b. Do sposobu i trybu udostępniania danych zawartych w rejestrach, o których mowa w art. 33 ust. 1–3, za pomocą urządzeń telekomunikacyjnych stosuje się przepisy art. 453–456 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach oraz przepisy wydane na podstawie art. 457 i art. 458 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach.

Art. 36. Administratorem danych osobowych przetwarzanych w:

- 1) ewidencji, o której mowa w art. 20m ust. 1, jest kierownik ośrodka;
- 2) ewidencjach, o których mowa w art. 28a ust. 5, art. 29 ust. 1 i art. 30 ust. 1, jest Pełnomocnik;
- 3) rejestrze, o którym mowa w art. 33 ust. 1, jest minister właściwy do spraw wewnętrznych i właściwy konsul;
- 4) rejestrze, o którym mowa w art. 33 ust. 2, jest minister właściwy do spraw wewnętrznych i właściwy wojewoda;
- 5) rejestrze, o którym mowa w art. 33 ust. 3, jest minister właściwy do spraw wewnętrznych, Pełnomocnik, właściwy wojewoda i właściwy konsul;
- 6) rejestrze, o którym mowa w art. 34 ust. 1, jest minister właściwy do spraw wewnętrznych.

Rozdział 8

Finansowanie zadań z budżetu państwa

Art. 37. 1. Środki finansowe na realizację zadań określonych w ustawie, finansowanych z budżetu państwa, pochodzą z rezerwy celowej budżetu państwa „Pomoc dla repatriantów”.

2. Podziału rezerwy celowej na realizację zadań, o których mowa w ust. 1, dokonuje minister właściwy do spraw finansów publicznych w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych.

Art. 38. 1. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) szczegółowy tryb postępowania w sprawach:
  - a) podziału rezerwy celowej budżetu państwa „Pomoc dla repatriantów”,
  - b) udzielania powiatowi dotacji celowych na realizację aktywizacji zawodowej repatriantów,
  - c) udzielania dotacji gminie, która zapewni lokal mieszkalny kandydatowi na repatrianta oraz członkom najbliższej rodziny repatrianta,
  - d) przekazywania staroście z budżetu wojewody środków finansowych na pokrycie wydatków związanych z udzieleniem repatriantom pomocy,
  - e) udzielania dotacji celowej gminie, która przeprowadziła remont lub adaptację lokalu mieszkalnego lub wyposażyła go w miejscu osiedlenia się repatrianta w Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) wzory wniosków o udzielenie dotacji, o których mowa w pkt 1 lit. b, c i e.

2. W rozporządzeniu należy w szczególności określić terminy dokonywania czynności w sprawach, o których mowa w ust. 1 pkt 1, oraz określić informacje, które powinny zawierać wnioski, o których mowa w ust. 1 pkt 2.

Rozdział 9

Zmiany w przepisach obowiązujących, przepisy przejściowe i końcowe

Art. 39. (pominięty).

Art. 40. (pominięty).

Art. 41. 1. Osoba, która przed dniem wejścia w życie ustawy nabyła obywatelstwo polskie na podstawie przepisów *ustawy z dnia 15 lutego 1962 r. o*

obywatelstwie polskim (Dz. U. z 2000 r. Nr 28, poz. 353, z późn. zm.⁴⁾⁵⁾, może być uznana za repatrianta, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) złoży w terminie 12 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy wniosek o uznanie za repatrianta do wojewody właściwego ze względu na miejsce zamieszkania;
- 2) była w dniu uzyskania zezwolenia na osiedlenie się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej obywatelem Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich lub jednego z państw powstałych po jego rozpadzie;
- 3) jest polskiego pochodzenia.

2. Za repatrianta może być również uznana osoba spełniająca łącznie następujące warunki:

- 1) złoży w terminie 12 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy wniosek o uznanie za repatrianta do wojewody właściwego ze względu na miejsce zamieszkania;
- 2) jest polskiego pochodzenia;
- 3) przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zezwolenia na osiedlenie się;
- 4) do 1991 r. zamieszkiwała na stałe, przez co najmniej 5 lat, na terytorium, o którym mowa w art. 9;
- 5) nie zachodzą co do niej okoliczności, o których mowa w art. 8 ustawy.

3. Do nabycia obywatelstwa polskiego przez małoletniego pozostającego pod władzą rodzicielską osoby uznanej za repatrianta na podstawie ust. 2, stosuje się przepisy art. 7.

4. Przepisy art. 16 ust. 2–4 stosuje się odpowiednio.

Art. 42. (uchylony).

Art. 43. (pominięty).

Art. 44. 1. Postępowania o wydanie wizy repatriacyjnej wszczęte i niezakończone przed dniem wejścia w życie ustawy toczą się według przepisów dotychczasowych.

---

⁴⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2001 r. Nr 42, poz. 475, z 2003 r. Nr 128, poz. 1175, z 2005 r. Nr 94, poz. 788, z 2006 r. Nr 104, poz. 708 i 711 i Nr 144, poz. 1043 oraz z 2007 r. Nr 120, poz. 818.

⁵⁾ Utraciła moc z dniem 15 sierpnia 2012 r. na podstawie art. 69 ustawy z dnia 2 kwietnia 2009 r. o obywatelstwie polskim (Dz. U. z 2012 r. poz. 161).

2. Postępowania w sprawie udzielania pomocy wszczęte i niezakończone przed dniem wejścia w życie ustawy toczą się według przepisów dotychczasowych.

Art. 45. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2001 r., z wyjątkiem art. 43, który wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia⁶⁾.

---

⁶⁾ Ustawa została ogłoszona w dniu 5 grudnia 2000 r.